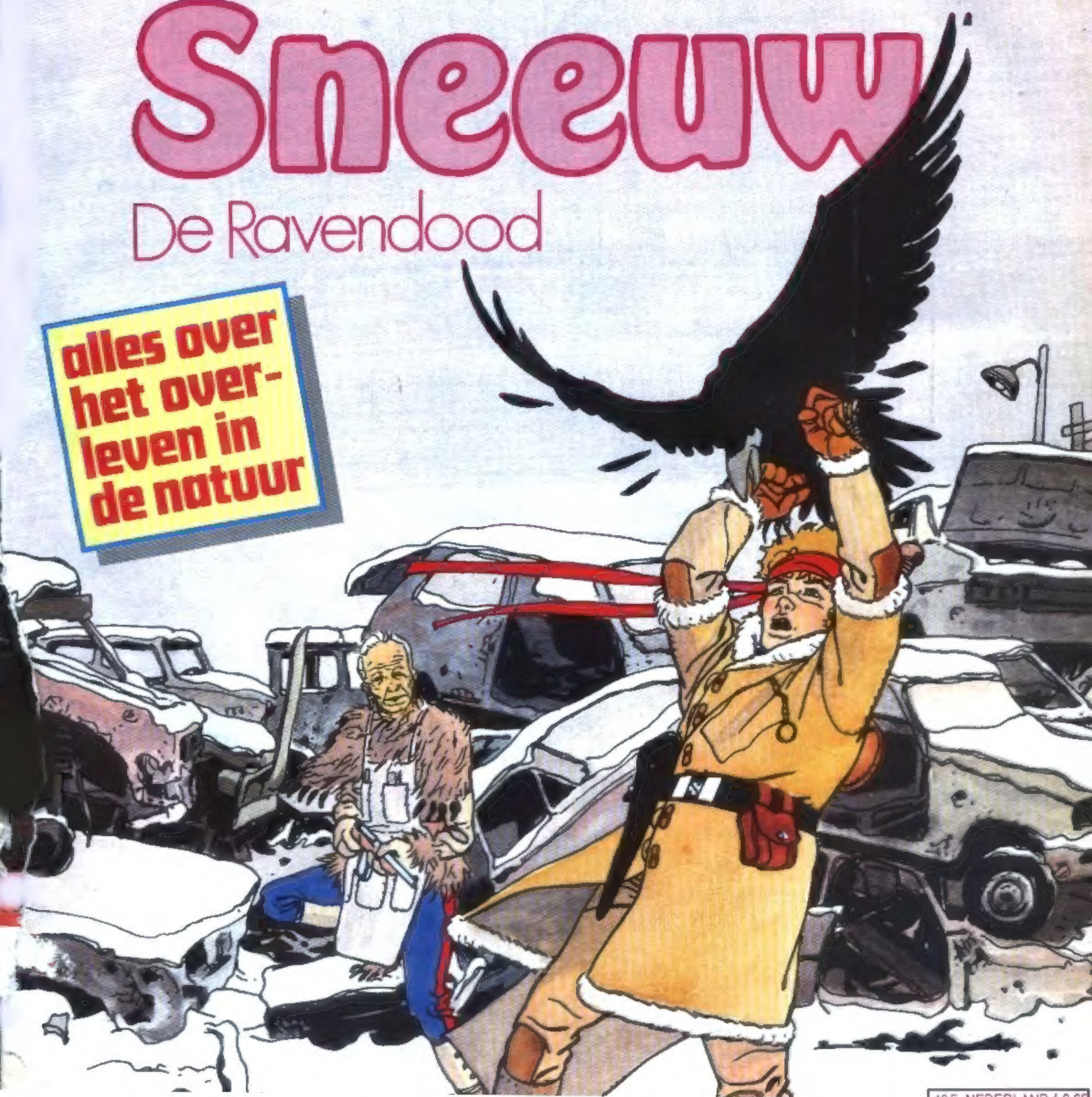

Sneeuw

De Ravendood

alles over
het over-
leven in
de natuur

EEN PAPRIKA-SMAAK OM DOOR 'N RINGETJE TE HALEN.

Vraag niet hoe 't kan, maar probeer ze zelf. Die lekkere knisperende knabbelringen met pittige paprikasmaak.

GRATIS Nu bij aankoop van twee verpakkingen Nibb-it Cocktail of Nibb-it Rings, krijg je gratis 't feestelijke Nibb-it vakantieboek* vol puzzels, vakantietips en spelletjes. Kijk in de winkel.

*zolang de voorraad strekt

NIBB-IT IS ALTIJD FEEST.

Sneeuw

SAMENVATTING: Elke nacht wordt Sneeuw overvallen door de nachtmerrie en herleeft de dood van zijn ouders. Hij neemt zich voor de moordenaar met de getatoeëerde hand te vinden. Een vrachtwagen beladen met zout strandt te midden van het vijandelijke gebied. De dood padet de inzittenden.

JE ZIEKT JE VERZIE-
FEN BUREAU...
MAAR ALG JE HET
GEVOELDEN HEBT
ZIJ JE JE EFFENDEET
BETREUREN...

IK HERKEN DEZE PLEK...
WE ZIJN HIER VERDER
GEWEEST! BEELDEN
KOMEN TERUG...
MIJN MOEDER DIE
ME TEGEN HAAR
AANDEUKT...

...EN MIJN VADER
HUREN...
ALLEMAAL UIT
ANGST...

SNELLER! SNELLER, AANDEUKT!
WE GAAN LANGS DE WEEK-
PLAATS VAN ROEBT!

DANKE
LOOFT
PAAR

ROEBT!! HET GEHAMEE IN ZIJN OMDOE... JA, ALS
WE DAAR LANGS GAAN ZIJN WE BEROE DE STAD OT...
MAAR WAAROM? WAAR VUCHTEN WE DOOR?

MIJN VADER LEI DE
ME LANGS DAT
HEK... DIE STAPELS
QUO PLAATJES
EN SCHROOT
WAREN ER TOEN
AL...

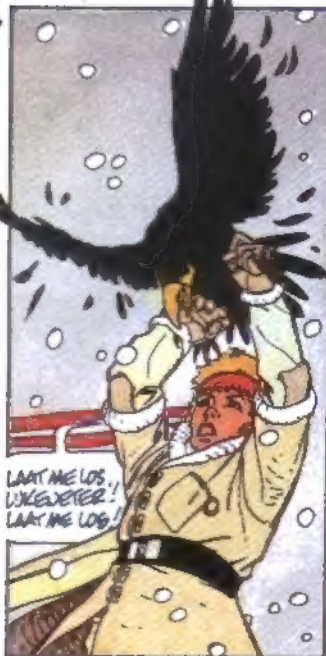
DAAR LIGT MIJN
VERLEEN... ZO
DICHTER EN TOCH
ZO VAAS... ALS EEN
STEEDE VERAN-
DEBDE MOERAS...
BEELDEN LOOFT
GEVOEL...
NUTTELOOS...

MAAR ER STOND
EEN WACHT...

TOCH LEI DT ZIJN VERSCHROMPEDE DE-
HEUVOEN HEM EN WACHT HEM DE WEG DIE
HIJ NEEER DAN TIEN JAAR DAARDOOR LOOFT...
HIJ MAAKT DE GEVOEL VAN ZIJN VADER...

AAH!
AAH!

LAAT ME LOS,
VRIJGEETER!
LAAT ME LOS!

LAAT LOB,
OENPICKER!
LAAT DIE
MUS LOB!

WEL JOCHIE... DAT WELK NEET
DEN JIJ OENALLE? WAT ZOEK
JE HIER BIJ MI? JE WIL
EEN EEN STUKJE VAN JE
KNAPPE PAKKETJE
KUNTERAANT AAN
OENPICKER...

BEENT
U
ROEST?

ZO IS HET! DAT BEN IK... EN DAT IS OENPICKER,
EEN MANIAK DIE ME MIJN BEETE DOG HEEFT
GEKOOP... JAREN GELEDEN. IK KROEBTERDE
OENW WIEK EN HEB HEM GETEMD. EN DIE
SNEEVLAP IS DE BEETE WAARHOUD GEWORDEN
DIE JE JE KUNT WERDEN!

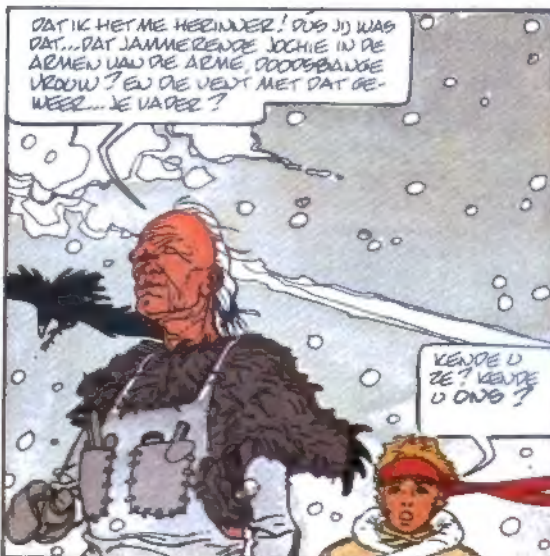
EN JIJ, MELPLOSSER
... WAT ENUFFEL
JE IN MIJN RIJK?

IK... IK PROBEER ME TE HERINDE-
REN... IK MOET HIER LANGS GE-
MEN ZIJN ALD KINO... MET MIJN
OUDE... WE VLICHTTEN WAS
UIT DE STAD...

HOOR JE DAT, OENPICKER? DAT VROETJE
IS UIT DE KROEB EN ZOEKT DE WIND OP...
HIJ TREKT HET WEL... ROEST HEEFT
EEN UITBETEEND GEHELDEN!

U
BEDET
...

DAT IK HET ME HERINDE... DAT JIJ WAS
DAT... DAT JAMMERENDE JOCHIE IN DE
ARMEN VAN DE ARME, OOOOBBANSE
VROUW? EN DIE VENT MET DAT DE-
WEER... JE VADER?

KENDE U
ZE? KENDE U
ONS?

WEE KLENTIE... IK
HAD JULLIE
NOOT EERDER
GEZEN...

IK ZIE JULIE NOG VOOR ME... ALS OPGE-
JAAGDE DIEREN... JULIE WRONGEN
JE TUSSEN DE AUTOWRACKEN...

JULIE MAACHTEN ZOVEEL KABAAL DAT IK UIT MIJN
HOL KWAM... IK KREEG WEINIG BETROEFS EN
IK WAS TOEN AL EEN OUVRE BEER GEWORDEN...

LAAT ONS ERDOOR...
OM HET KIND! WE
WILLEN ER ALLEEN
MAAR DOOR...

AAN JULIE
GEDACHT TE
ZIJN ZIT
JULIE EEN
HORENDE
DUIVELS OP DE
HIJLEN!

MENEER...
HELP ONS...
RED ONS
KIND!

NET WAT IK
ZEI:
DUIVELS...

IK WEEET NIET WAT JULIE GEDAAN HEBBEN...
GOED OF KWAAD... MAAR IK HELP JULIE VAN-
WEDE DE KLEINE... KOM! ZO KUNNEN WE
ZE AFCHUPPEN...

DAT IS NU DERTIEN JAAR GELE-
DEN... VOOR WIE VLUCHTTE JE
JONGEN? EN WAT IS ER MET
JE OUDERS GEBEURO?

MIJN OUDERS ZIJN DEDOD... IK
BEW OPGEKOMEN DOOR EEN
MAN IN DE HELVELS. HIJ HEEFT
ME OPGEVOED TOT IK TIJDSGEER-
DE NAAR DEDE STAR... MIJN DE-
HELDEN IS DOD!

TOEN IK LAU VERHAAL BELUG-
TERDE DACHT IK DAT IK WEEER
BEELDEN HEEDENDE... MAAR
IK WEEET NOS STEEDS MET WIE
MIJN OUDERS ACHTERVOLGDE
EN WAARDEN.

IS HET WOODS DE MOEDER VAN
JE GEHELDEN OP DE DAKELN?
IK ZOU GRAAG EEN BLANCO
GEHELDEN HEBBEN JONGEN.
MISCHIEU ZOU IK DAN
BETER SLAPEN.

Sneeuw

HET EERSTE VOLUME VAN
MUN VERHAAL IS PAS VERSCHIE-
NEN BIJ DE LOMBARD UITGAVEN
"DE VERBLINDENDE NEVEL"

HEBBEN MIJN VADER EN
MOEDER U NIET VER-
TELD OVER HUN
IDENTITEIT?

NIETS, ZE BEDUEN
MAAR ANGSTENIJ WAS
HET ENIGE WAT ZE
HADDEN...

MAAR LAAT ME NU MET ZIJN...
IK KEEZ NIET GRAAG TERUG NAAR
HET VERLEDEN... LAAT ME JE
VOORSOEK VERGETEN... MET DEZE
WIJN DIE MIJ EERDIJN HERINNERT
DAT ER EENS WINDVAARLEN GE-
WEEST ZIJN IN DIT LAND...

... DAT IS
OOK HET
VERLEDEN!

ROEST KEEL NIET EENS TOE HOE SNIEUW
VERTROK... ZO VAAK HAD HET KIND MIJ
ZIJN DROMEN GEPLAAGD... HET KIND DAT MIJ
HAD HELPEN REDDEN!

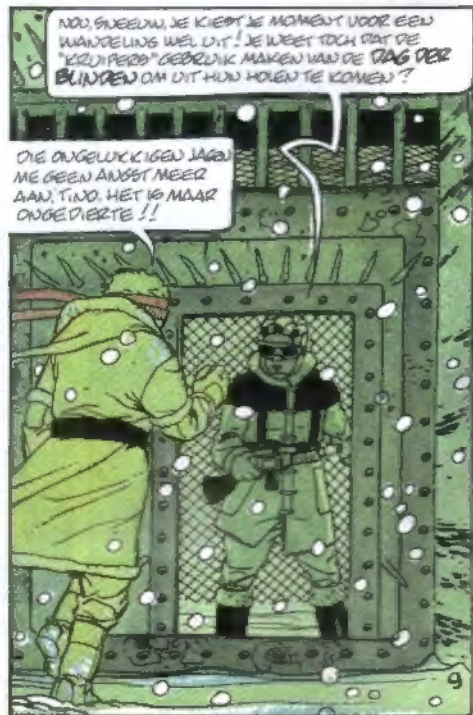
HET WEZEN DAT MIJN VOORTDUREND IN DE GATEN
HIELD VOLGDE MIJ NU...

... HET WAS TE VOOREEN! DE GEDEN
DIE OP DE HEUVEL MOET WEDER
BRENGT DE DAG DER BLINDEN...
OVER EEN PAAR MINUTEN ZAL
ZONDER BRIL HET OCHTEND
VAN DE HEUVEL ONTDEKSEL
ZIJN...

DE EERSTE KEER DAT IK
DAT VERZONNEN AAN-
MAAKTE WAS BIJ NORTH
MAN... HIJ ZAL WEL OP MI
WACHTEN IN ZIJN FORT...
EENS ZAL IK ONAARHEID
TERUGKEREN... HIJ HEFT
MI ZO VEEL GELEED...

NU, SNIEUW, JE KIEPT JE MOMENT VOOR EEN
WINDVAARLEN WEL DIT! JE WEEST TOCH DAT DE
"KIND" PERD GEDELIK MAKEN VAN DE DAG DER
BLINDEN OM DIT HUN HOLEN TE KOMEN?

DIE ONGELUKKIGEN JAGU
ME GEEN ANGST MEER
AAN, TIND, HET IS MAAR
ONGEDIERTE !!

Trident

SUIKERVRIJ

OK. 'T IS SUIKERVRIJE TRIDENT!

Pak weg die Trident.
't Mag. De chewing-gum
zonder suiker! Zo is ie
lekker tandvriendelijk.

En er zijn 4 leuke
smaken: Peppermint,
Spearmint, Fruit en Kaneel.
Kies maar. 'n Trident mag
altijd.

Trident

CHEWING-GUM

SUIKERVRIJ. TANDVRIENDELIJK.

OVERLEVEN in de NATUUR

Onmisbare voorwaarden bij het overleven in de vrije natuur zijn: het vinden van drinkwater en het kunnen aanleggen van een vuur. Een paar decennia geleden waren de methoden die hieronder beschreven staan algemeen bekend — elke padvinder leerde ze bij zijn eerste kamp. Maar kamperen in de vrije natuur is een gewoonte die verloren gaat... En inderdaad kan de onervarenheid van amateur-kampeerders tot ernstige ongelukken leiden, en zelfs tot grote rampen, zoals bosbranden!

Drinkwater

Er wordt vaak gedacht dat bronwater, regenwater en gesmolten sneeuw automatisch drinkbaar zijn. Maar zo zeker is dat niet: de grondwaterlaag waaruit de bron put kan vervuild zijn (je weet nooit of er een paar kilometer verderop niet een vuilstortplaats ligt). Wat regen en sneeuw betreft: die kunnen tijdens de val door schadelijke luchtlagen gekomen zijn — en denk eens aan de beruchte 'zure regen'! Meestal kunnen bewoners van de streek je wel vertellen welke bronnen en beekjes drinkwater leveren.

In geval van twijfel, of wanneer het niet mogelijk is nauwkeurige informatie te krijgen, kun je het water zuiveren, hetzij door filteren, hetzij door het water als condens op te vangen. Een eenvoudig maar doeltreffend filter kun je maken volgens het schema hier naast (figuur A), met overal aanwezige materialen. Toch moet je een paar voorzorgen nemen:

- de verschillende onderdelen van het filter (blik, weefsel, grind, zand en houtskool) moeten voor het gebruik schoon zijn;
- stapel de verschillende

filterlagen licht op elkaar (het grind dient fijn te zijn), leg op elke laag een stukje stof (bedoeld om te voorkomen dat de verschillende elementen door elkaar raken) en giet dan wat water door het filter; het water zorgt ervoor dat de lagen steviger op elkaar komen en bovendien schoon worden.

Dit filter heeft het voordeel

dat het makkelijk te maken is met materialen die direct in de omgeving te vinden zijn. Bovendien is het water snel klaar.

Maar hoewel het het water goed reinigt van vaste deeltjes (stof, modder, bacteriën) heeft het geen vat op minerale zouten. In oplossing en virussen.

Als je volledig zuiver water wilt — gedistilleerd water

— is het enige alternatief **condenswater opvangen**. Ook dat procédé is eenvoudig (schets B), maar het levert kleine hoeveelheden op.

In een trechtervormig gat in de grond plaats je een vat om het water op te vangen. Eventueel is het met de oppervlakte verbonden door een slang. Een zeil (bij voorkeur geplastificeerd) wordt aangebracht zoals op de tekening staat, en op zijn plaats gehouden door stenen. De waterdamp van de bodem condenseert op de onderkant van het zeil, het water loopt vervolgens in het vat onderin het gat. Nogmaals het zo verkregen water is volkomen zuiver, maar de hoeveelheden zijn erg klein. Het kan nodig zijn meerdere gaten te graven en verschillende 'condensators' aan te brengen.

Het kampvuur

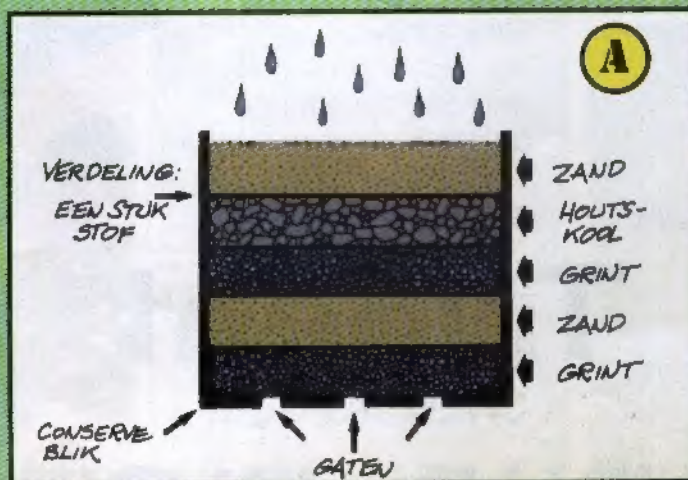
Een vuur aanleggen is vaak niet zo moeilijk als het lijkt, als je maar weet hoe het moet. En erg gevaarlijk is het ook niet... als je alle veiligheidsregels in acht neemt. Daar komen we verder op terug.

Het 'basisvuur', dat wil zeggen: het vuur dat gebruikt kan worden om eventueel andere vuren te ontsteken, is het kegelvormig gebouwde vuur. Het is een eenvoudig en doeltreffend vuur dat vaak zelf al voldoende is (schets C).

Hiervoor moet je een paar houtstammetjes (bij voorkeur niet te hard) in piramidevorm opstellen boven een hoopje brandbaar materiaal: mos, takjes, schors... Vooral alles niet te dicht opeen pakken: de lucht moet tot de kern van de vuurhaard kunnen door-dringen, dat is een voor-

Ieder jaar weer worden mooie dorpjes bedreigd door brand, veroorzaakt door onvoorzichtige toeristen.

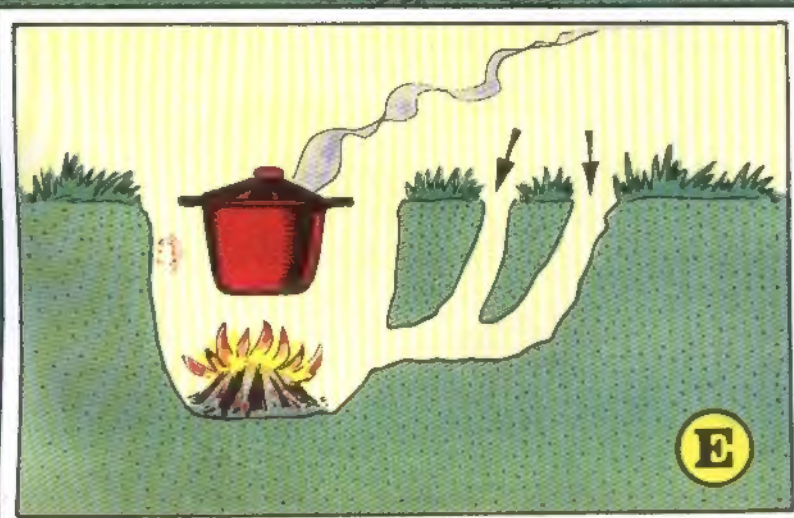

B) Water dat zo wordt opgevangen of regenwater hoeven niet gekookt te worden. Ander water moet gedurende tien minuten koken.

C) Het piramidevuur. Dit vormt de basis voor andere vuren.

D) Het vuur met automatisch hellende vlak. Het vuur onderhoudt zichzelf, je hoeft dus niet op te staan om er hout op te gooien.

E) Dit kuilvuur is erg geschikt om op te koken. Aan de rechterkant (pijlen) zie je de twee kanalen die voor een goede trek zorgen.

Mister Kit

waarde voor een goed kampvuur, vooral als het materiaal een beetje vochtig is of het hout groen.

Voor een nachtelijk vuur in een koudere streek kun je beter een automatisch voedend vuur kiezen (schets D). Naarmate een blok opbrandt wordt zijn plaats ingenomen door het volgende, door de druk van degene die op het hellende vlak achterblijven.

Tenslotte is er het jagersvuur, het vuur in een kuil (figuur E), dat moeizamer en langduriger is om te maken (je moet namelijk graven), en beter geschikt om op te koken. Ook is het veiliger: als je de losse aarde in de buurt houdt, kun je het vuur heel snel doven en met aarde bedekken.

Eigenlijk is het een gewoon kegelvormig vuur dat niet op de grond, maar in een gat (eventueel voorzien van stenen) wordt aangestoken, waarbij een dubbel luchtkanaal aanwezig moet zijn. Daarmee wordt een luchtstroom naar de basis van het vuur, en dus een regelmatige verbranding geregeld.

Pijnbomen zijn heel decoratief, maar bijzonder kwetsbaar voor vuur.

Maak nooit vuur in zo'n omgeving, dat zou een ramp betekenen.

Voorzorgen

Als je een vuur ontsteekt dien je een paar voorzorgsmaatregelen te nemen. Hou je daar strikt aan, er gaan elk jaar weer veel teveel hectaren bos in rook op!

1) Probeer niet een 'groot vuur' te maken: het is misschien spectaculair maar ook gevaarlijk, want de vonken kunnen ver weg vliegen. Hoe dan ook: het zijn niet de vlammen die voor de warmte zorgen maar het gloeiende hout.

2) Steek geen vuur aan binnen 50 meter van begroeiing, laat staan van bos.

3) Omring het vuur, bij droog weer, met een veiligheidsgracht (ongeveer 25 cm breed en 10 diep) om het hele vuur heen, ongeveer op 60 cm van de rand van het vuur.

4) Laat een vuur nooit onbewaakt, hou altijd materiaal bij de hand (zand) om snel te kunnen doven.

Belangrijk:

In het Middellandse Zeegebied zijn deze voorzorgen nog belangrijker. De afstand tot begroeiing moet hier 100 meter zijn, en de breedte van de gracht 40 cm, en alleen het vuur in een kuil biedt eigenlijk voldoende veiligheids garanties. Maar vergewis je er vooral van te voren van of het in het gebied waar je bent niet verboden is vuur aan te leggen. Voorzichtig dus... maar een prettig kamp!

G. Marnix

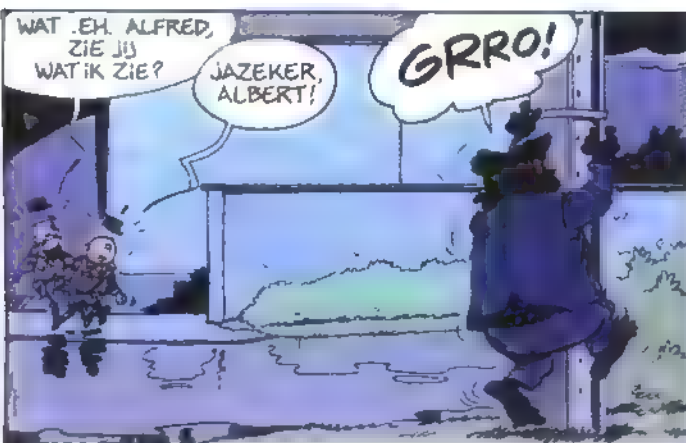
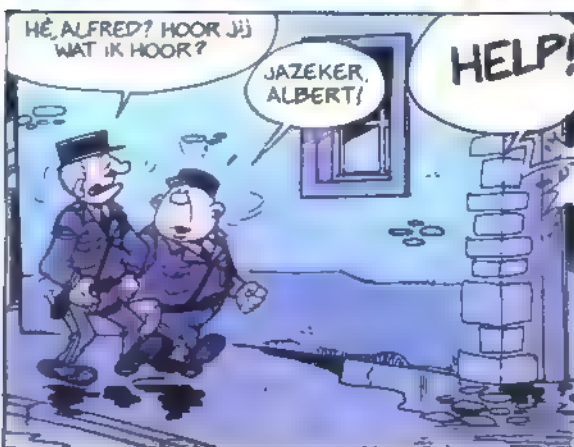
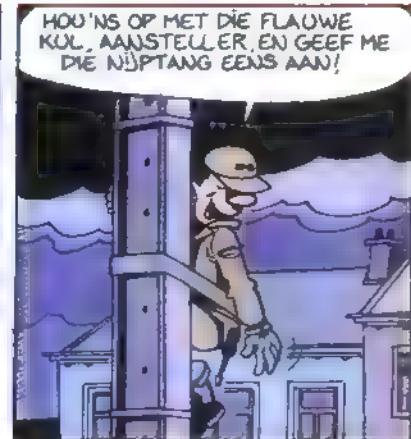
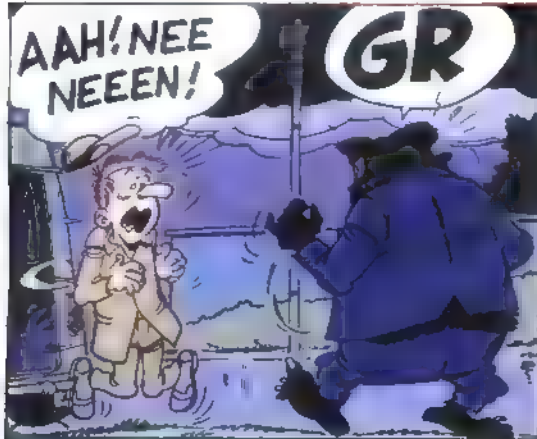
MISTER KIT

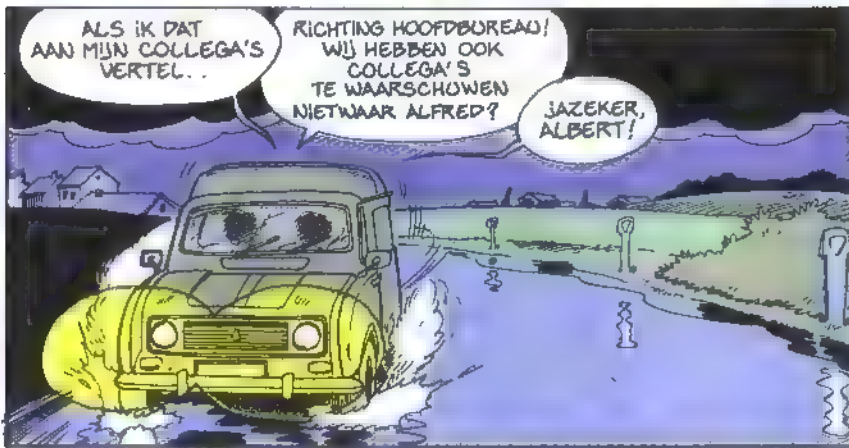
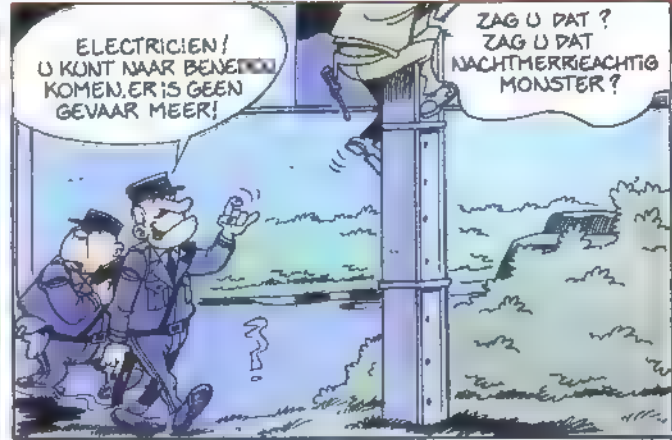
Vuur in het Middellandse Zeegebied. Grote voorzorgen zijn hier geboden. De schets toont hoe je te werk moet gaan.

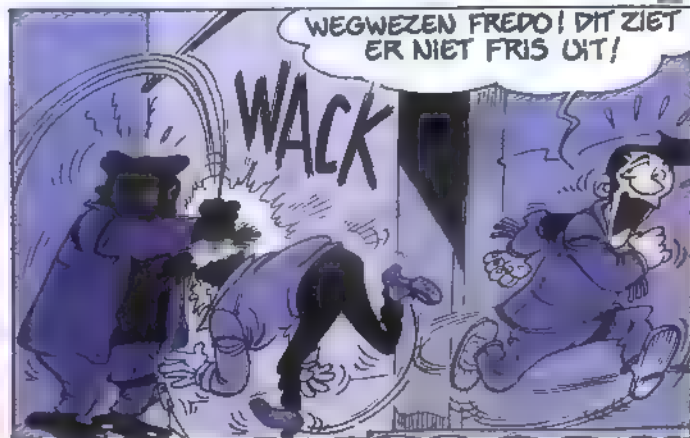
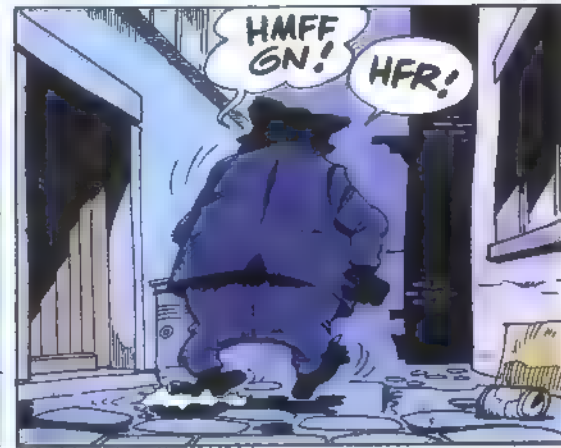
Meneer Edouard

SAMENVATTING: Een onweersnacht, een algemene nervositeit neemt toe. Dan valt de regen en verjaagt deze zenuwachtigheid. Gelukkig beginnen bij Meneer Edouard onverklaarbare en zorgwekkende fenomenen van mutatie voor te doen.

JAZEKER, ALBERT!

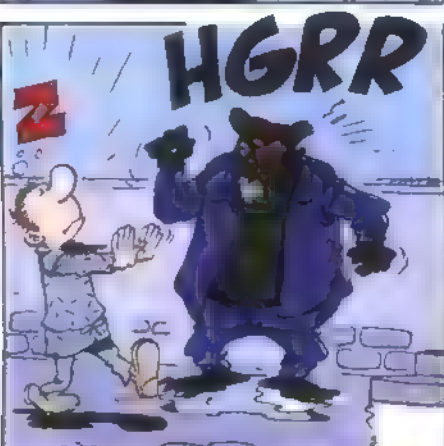
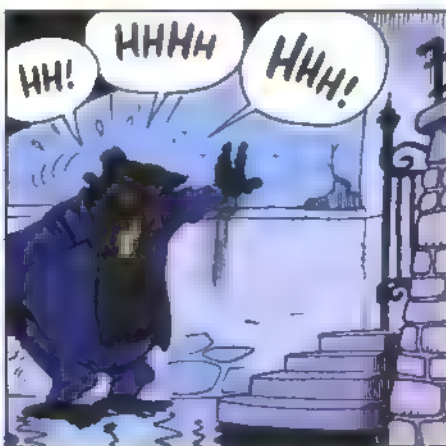
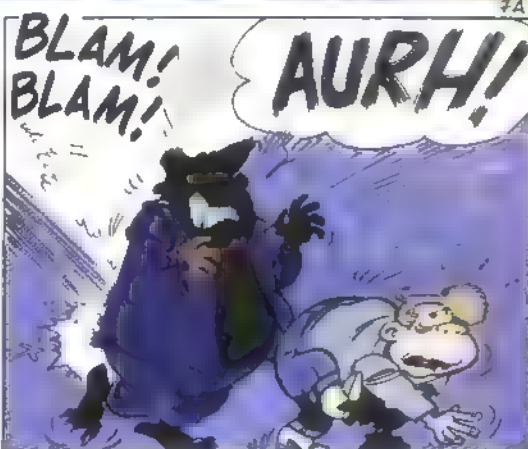

ER ZIJN HIER NETTE MENSEN
DIE WILLEN SLAPEN EN
DE KANS NIET KRIJGEN!

ELLENDINGEN!
LAWAASCHOPPERS! GE-
BOEFTE! STRAAZENDERS

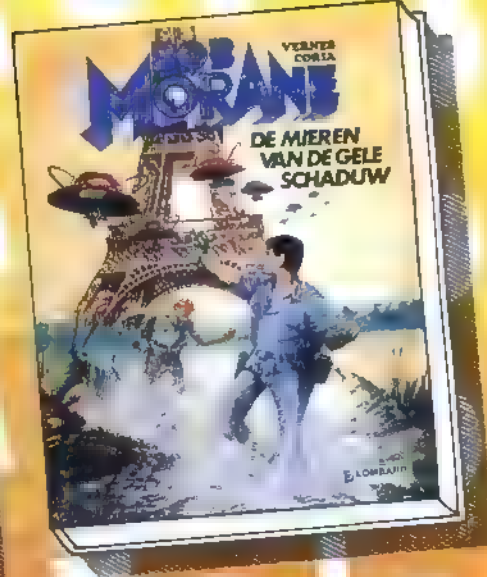

IAN KALEDINE:
Het gloeiende mes
door Ferry en J.L. Vernal
nr. 6 — 48 pagina's in kleur

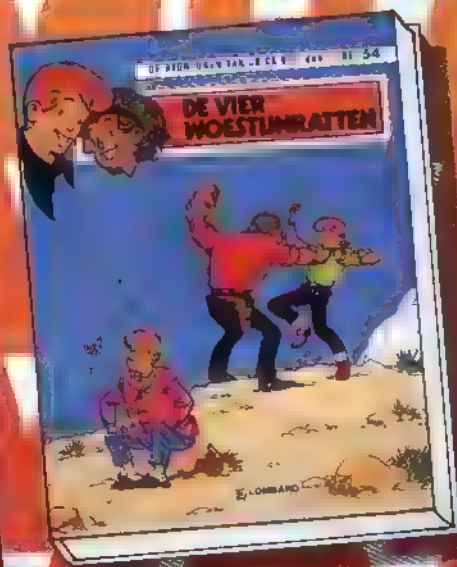
ADLER:
Het vliegtuig van Nanga
door Sterne
nr. 1 — 48 pagina's in kleur

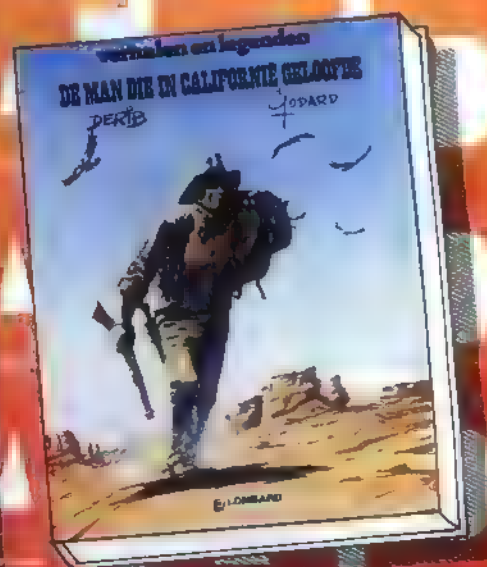
BOB MORANE:
De mieren van de Gele Schaduw
door Coria en H. Vernet
nr. 18 — 48 pagina's in kleur

ROZE BOTTEL:
De oceaan zonder oppervlak
nr. 1 — 48 pagina's in kleur
door Dany en Greg

CHICK WILE:
De vier woestijnratten
door Tibet
nr. 64 — 48 pagina's in kleur

De man die in Californië geloofde
door Derib en Chr. Godard
Reeks verhalen en legenden
62 pagina's in kleur

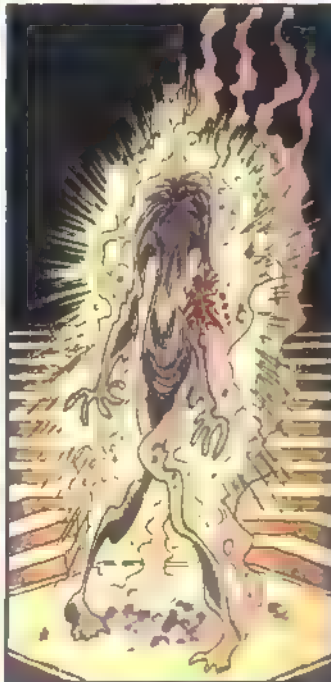
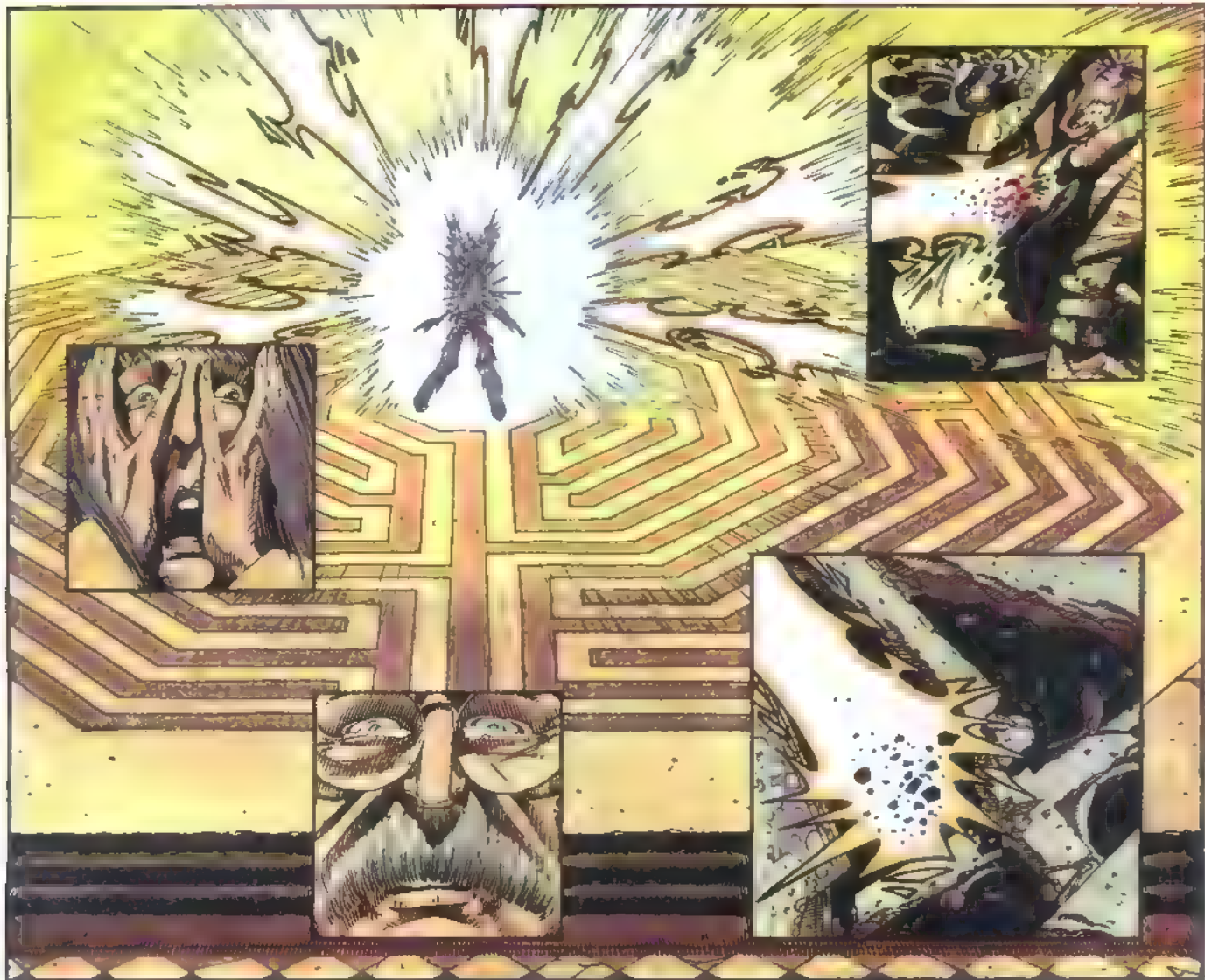
Ze zijn pas verschenen!
Ze wachten op jullie!

LOMBARD

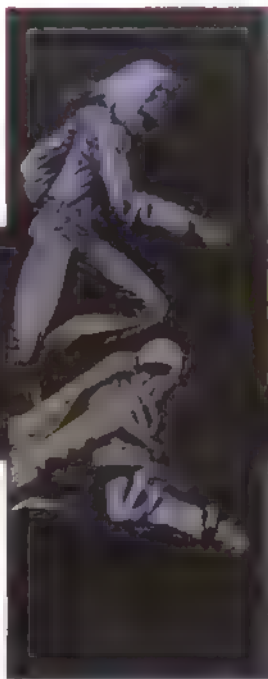
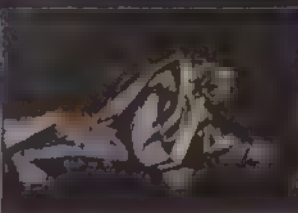
Rork

SAMENVATTING: Binnenin de kathedraal, wordt Rork een hallucinerend spektakel aangeboden: de oude bisschop tekent een doolhof en werpt bliksemschichten in de richting van Sid die hem benadert.

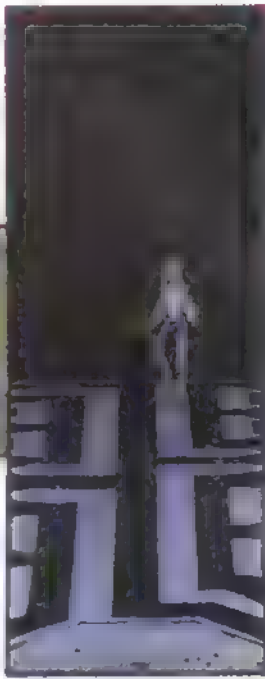

DE KRACHT IS AAN MIJ...

MAAR...

DE MACHT...

...VAN DE HEER...

... ZAL HEM
VERNIE TIGEN!

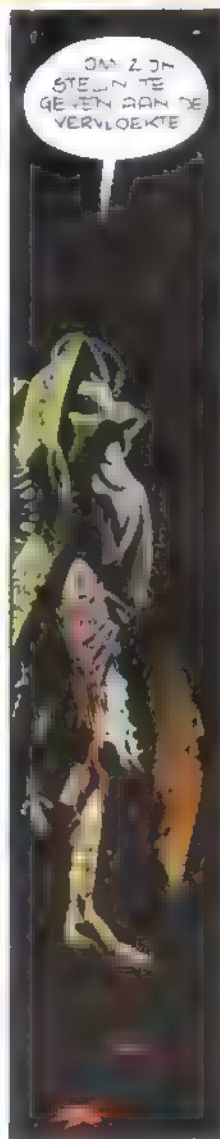
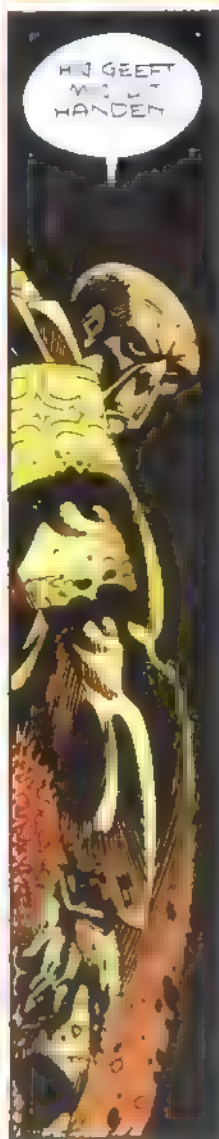
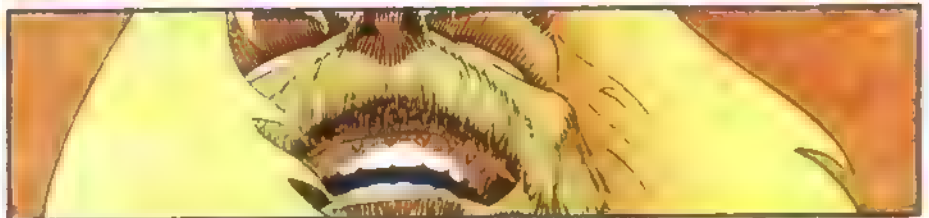

HA! HA! HA!!

...

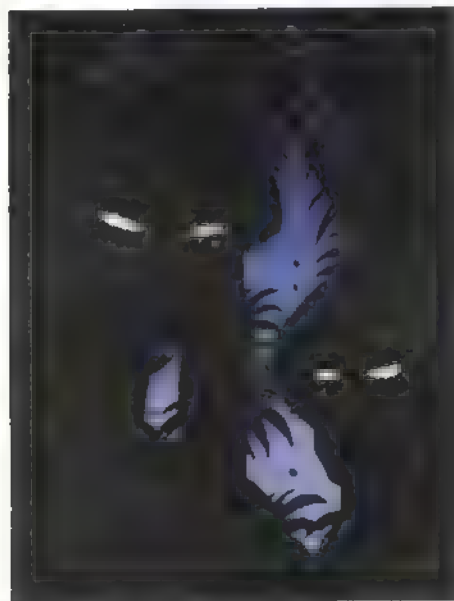
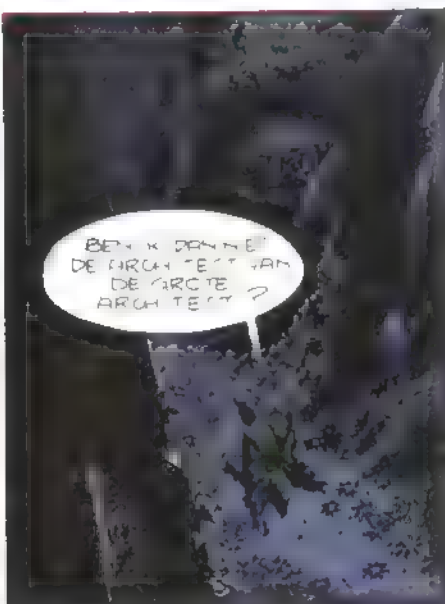

Rorik

MIJN ALBUMS "FRAGMENTEN"
EN "DOORGANGEN" ZIJN
LIJTGEGEVEN IN DE COLLECTIE!
'VERHALEN EN LEGENDEN'
LONBARD LIJTGAVEN

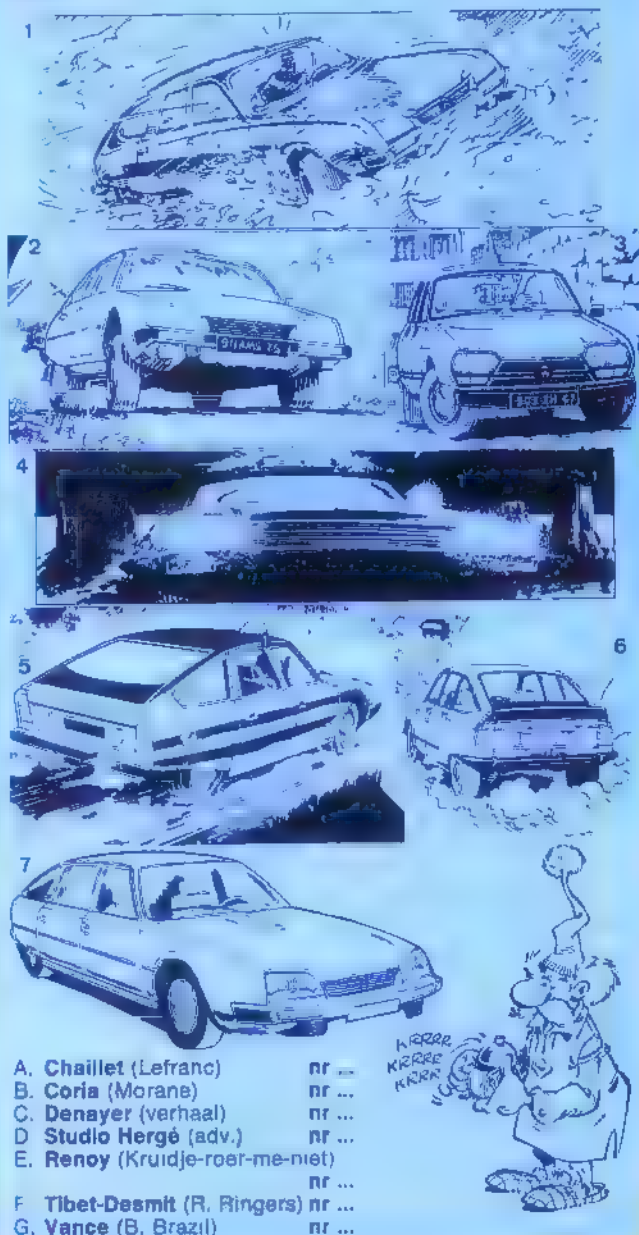

wordt vervolgd

ZOMER- SPELEN

IN DE WAGEN!

Semafoor geeft je twee minuten en 10 seconden om aan iedere tekenaar zijn tekening van de Citroën terug te geven.

OPLOSSINGEN

De pijl maakt de pater niet
 HET GETELEFONEERDE ALBUM

De nummers 1 + 3 + 5 + 7

PUZZLE

IN DE WAGEN!
 A + 3/B + 5/C + 7/D + 6/E + 1/F + 2/G + 4

PUZZLE

Tussen deze 8 stukken van de puzzle, zijn er 4, die niet bij de tekening van Kuifje verkleed in Hawaïaan behoren. Welke zijn de 4 indringers?

Antwoord: nr ... + nr ... + nr ... + nr ...

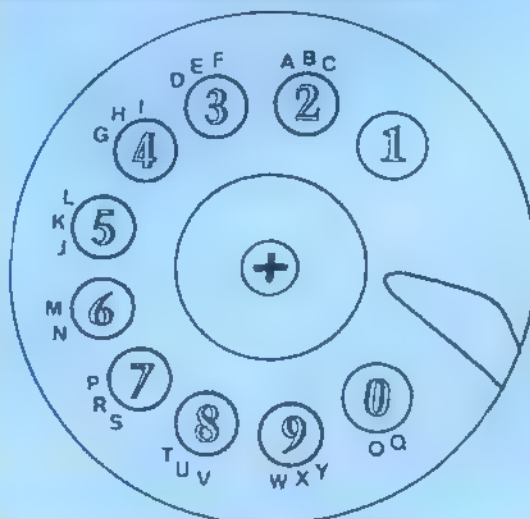

HET GETELEFONEERDE ALBUM

Welk is de titel van het album getekend Dupa, die men verkrijgt door naar Dommel te bellen op het onderstaande nummer?

TELEFOON NR: 337456225833728376438

Titel van het album

DE KLEINE
WERELD VAN

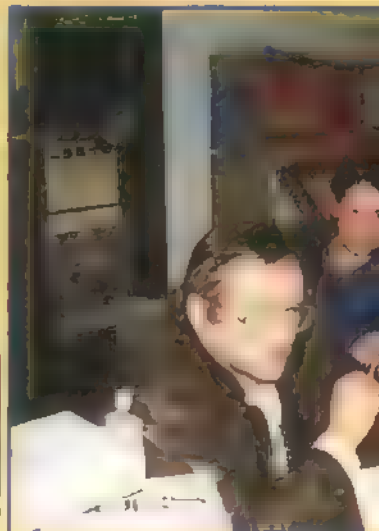
TADEUSZ BARANOWSKI

Weinig striptekenaars roepen zoveel controversen op. Tadeusz Baranowski, die op scenario's van Jean Dufaux het fantastische «Kleine Karakijnenvolk» tekent, is ongetwijfeld iemand die zeer tegengestelde reacties oproept. Je bent er dol op of vindt het vreselijk. Een tussenweg is kennelijk niet mogelijk. Hoe dan ook behoort hij zeker niet tot de «gemakkelijke» auteurs, waar je min of meer onverschillig tegenover kunt staan. De originaliteit van zijn stijl brengt stripliefhebbers die ineen bepaalde grafische traditie zijn grootgebracht, in verwarring. Hij lijkt tot geen enkele school te behoren. Zijn persoonlijke stijl kent geen enkele verwijzing. Is hij onbegrepen? Ongetwijfeld zou hij willen dat hij beter begre-

pen werd. Misschien is wat beter begrip alleen al voldoende om het werk meer te waarderen. Misschien heeft het ook te maken met het feit dat hij zich niet op de gevestigde waarden baseert... Je moet heel wat nederigheid en geduld betrachten voor je je kunt veroorloven de gewoonten af te zweren. Grzegorz Rosinski, net als hij een Pool, en nu bekend als een van de meest vooraanstaande Europese striptekenaars, heeft daar aanvankelijk ook bittere ervaringen mee gehad. Aan hem danken we trouwens ook de ontdekking van Tadeusz Baranowski. De talentvolle en gevierde tekenaar van Hans en Thorgal leek ons dus de beste tolk om hem te presenteren.

DE VINGERS VAN EEN KUNSTENAAR

«Net als alle Poolse kinderen,» vertelt Rosinski, «ontdekte Tadeusz de strip dankzij het weekblad Vaillant. Het was het enige gespecialiseerde blad dat in de jaren 50 bestond. Het was voor hem meer dan een ontdekking, de opening van een ware hartstocht.» Tadeusz Baranowski is inderdaad nauwelijks tien jaar als hij, verleid door dit uitdrukkingmiddel dat in de Oostbloklanden nog nauwelijks bekend is, begint met het grafisch vertalen van de verhalen uit zijn fantasie. Maar hij is niet voor niets geboren in het land van Chopin en Paderewski. Allereerst leert hij zijn gevoelens te uiten aan de piano. Weldra voldoet de muziek voor hem niet meer voor het uit-

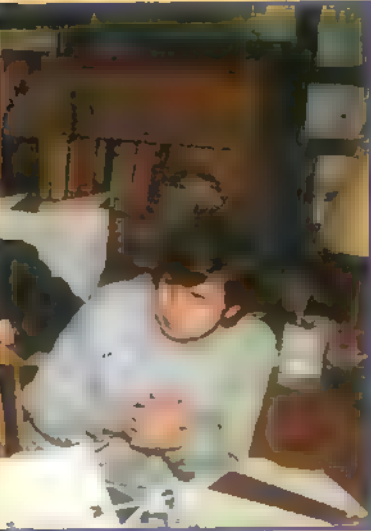
Aan Grzegorz Rosinski danken we zijn ontdekking.

drukken van de beelden die hij in zich voelt. Als hij van de middelbare school komt laat hij de toonladders en polka's voor wat ze zijn en schrijft zich in op de Academie voor Schone Kunsten in Warschau, waar hij een schildercursus volgt. «In diezelfde tijd,» herinnert hij zich, «begon ik illustraties voor een jeugdblad te maken. Dat was het enige blad in Polen dat op dat moment een paar pagina's aan de strip wijdde. Tegelijkertijd be-

Schilderijen in abstract realisme.

Voor Jean Dufaux is het een uitdaging.

gon ik een loopbaan als schilder.» Een brilante loopbaan trouwens, maar hij praat er liever niet meer over. Toch beweert Rosinski: «Tadeusz behoorde tot de meest begaafde en bekende jonge schilders. Zijn doeken zijn tientallen malen geëxposeerd en de tentoonstellingen werden druk bezocht. Zijn bijzondere stijl, die ik paradoxaal als «abstract realisme» zou willen aanduiden, maakte grote indruk op vele specialisten. Hij gebruikte een soort reliëf-techniek, waarbij door op- liggende lagen het accent

van de materie en de kleur werd verhoogd.» Die persoonlijke manier om met kleuren te werken bleef hem beïnvloeden, ook toen het lot hem een nieuwe kant uit stuurde... «Ondanks mijn succes als schilder,» verklaart Tadeusz, «maakte ik ook strips. Langzaam maar zeker toonden uitgevers belangstelling voor wat ik in de jeugdbladen publiceerde. Een van hen stelde me voor er een album van samen te stellen. Het succes daarvan was al gauw boven verwachting. Ik was weldra gedwongen me er volledig aan te wijden. Het gewild-humoristische genre dat ik toen aanhing was niet te vergelijken met wat ik nu doe. De stijl die ik ontwikkelde was helemaal van mezelf en behoorde tot geen enkele school. Hij was eerder afkomstig van mijn schilderkunst en je kon er dezelfde nadruk op het kleurgebruik in terugvinden. Dat hing ongetwijfeld samen met het feit dat ik tegelijkertijd ook schilderde. Ik heb nooit betreurd dat ik mijn schildersloopbaan heb opgegeven, hoe gunstig die ook verliep. Omdat ik mijn eigen scenarioschrijver was,

Foto's: E. PONCIN

vond ik in de strip de mogelijkheid me veel vollediger uit te drukken.» Ieder album van Tadeusz werd als een kunstwerk beschouwd en er zijn enorme oplagen van verkocht. Elk van zijn titels bereikte in Polen meer dan 500.000 exemplaren!

KOERS NAAR HET WESTEN

Waarom zou hij dus niet eens een poging in het westen wagen? In Oostenrijk en Duitsland worden vertalingen van zijn werk gewaardeerd. Echter nog niet voldoende... Op aanraden van zijn vriend Grzegorz Rosinski verkiest hij zijn nieuwe debuut te maken in het «Weekblad Kuifje». «De smaak van het publiek en de eisen van de westerse markt,» zegt hij, «maakten dat ik niet kon blijven werken in de lijn van mijn vorige werk. Ik was gedwongen een nieuwe stijl te ontwikkelen. Maar aanpassen vereist tijd! Ik begon weer als nederige beginnening. Ik stelde me, naief genoeg, voor dat ik hier andere experimenten kon uitvoeren. Maar ik moest toch terugvallen op een soort traditionele strip. Wat me verrastte en een beetje schrik aanjoeg toen ik in België kwam, was de kolossale Europese produktie. De enorme hoeveelheid albums die er gepubliceerd worden maakten me duidelijk hoe moeilijk het zou zijn door te dringen op die overvolle markt. Maar

omdat ik ontdekte dat zowel het beste als het slechtste er een plaats vond, meende ik dat ik geen reden had om de moed te verliezen. Ik had een gedegen technische ervaring en ik hield mezelf voor dat ik, samen met een scenarist die gevoelig genoeg was om me te begrijpen, op een dag een groot publiek zou kunnen bereiken.» Samen met Bom maakte Tadeusz Baranowski zijn eerste verhalen voor «Kuifje». De humor van de een sloot echter niet zo goed aan bij de gevoeligheid van de ander. Op initiatief van Jean-Luc Vernal lost Jean Dufaux hem af. Zijn ervaring en aanpassingsvermogen bieden de tekenaar andere perspectieven. Deze samenwerking stelt hem meer op zijn gemak. Hij ziet er een kans in om originele en persoonlijke werkstukken te maken. Ik elk geval komt hij ermee vooruit. «De tekenstijl van Baranowski» zegt Jean Dufaux, «is bepaald niet gemakkelijk. Tadeusz is een kunstenaar met een sterke persoonlijkheid. Voor de scenarioschrijver betekent dat de noodzaak een gebied te vinden waar je elkaar kunt vinden. En ik moet zeggen dat dat werk van geven en nemen me bevalt. Zijn stijl van werken herken ik meteen. Ik ben ervan overtuigd dat hij binnenkort echt zal doorbreken. Met het soort sprookje dat «Het Kleine Karakijnenvolk» is, is hij volgens mij al op de goede weg.»

Jean-Louis LECHAT

DERIB GODARD

DE MAN DIE IN CALIFORNIË GELOOFDE

Altijd zijn er mannen geweest voor wie niets zwaarder woog dan hun waardigheid. Mannen met een onbuigzame ruggengraat en een onwankelbare trouw. De geschiedenis is vol van die mannen, die altijd de wegen ontsluiten en steeds de boodschap van de hoop met zich meedragen. Ze lijken uit ander hout gesneden dan wij, door een gril van de natuur, maar omdat ze dat zelf besloten hebben. Ze zijn zeldzaam. In dit album vertellen Derib en Godard ons over het lot van vier mannen. Een ervan, Jed Walker, die als eerste een weg naar Californië vond, kreeg de trekken van Big John Wayne, de man die wat er ook gebeurde, trouw bleef aan het idee dat hij van zichzelf had gevormd. Vandaar dat Jed Walker ook geen ander gezicht kon krijgen dan die ruige tronie...

Collectie «Verhalen en Legendes»
«De man die in Californië geloofde»
64 pagina's in kleur

LOMBARD
UITGAVEN

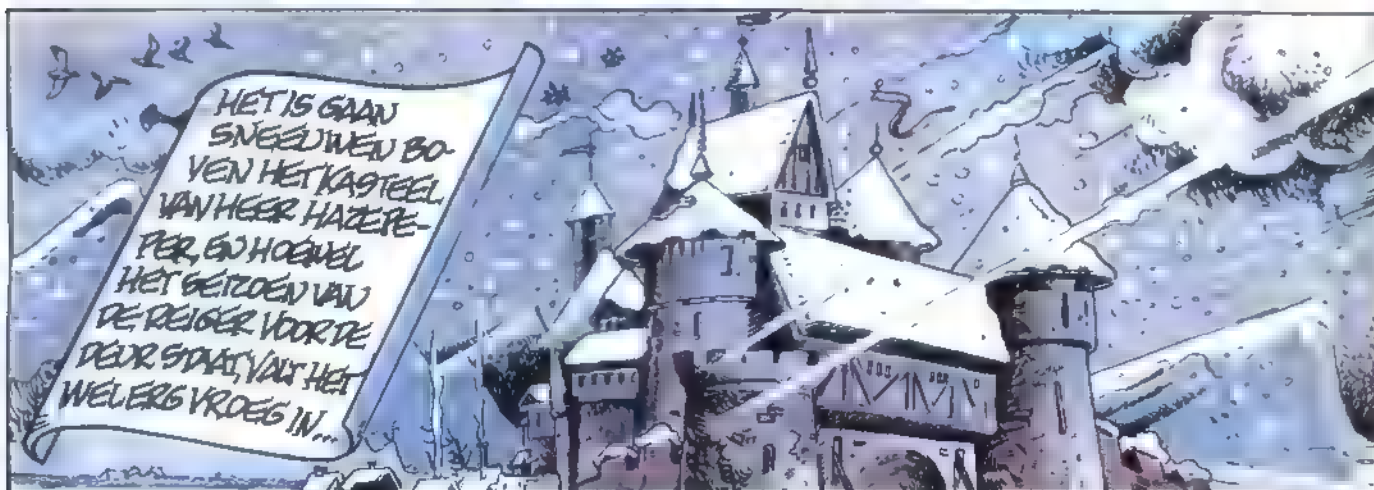

HET KLEINE KARAKIJNENVOLK (3)

TADEUSZ BARANOWSKI
JEAN DUFAUX

HET IS OP HET SCHILDPADEILAND DAT PRINSES WANDA, VERGEZELD DOOR ESCLUSA, DE KUNST VERWERFT KONTAKT TE HEBBEN MET ALLE LEVENDE WEZENS. ZIJ IS DUS IN STAAT HAAR EGGE VRIENDEN, DE KARAKIJNEN TE HELPEN!

HET IS GAAN
SNEEUWEN BO-
VEN HET KASTEEL
VAN HEER HADE-
PER, EN HOEWEL
HET GEIZOEN VAN
DE REIGER VOORDE
DEURSDAT, VAN HET
WELERS VROEG IN...

...HET GEEN BEPAALDE PLANNEN VAN DUAREBOMEN!

NEE WERKE -
LIJK HEER, HET IS ONMOGELIJK!
MET ZULK WEER KUNNEN WE
GEEN JACHT ORGANISEREN. WE
MOETEN WACHTEN TOT HET NIET
MEER SNEEUWT...

AIAIAI WAT IS
DAT VERVELEND...
WAT IS DAT VER-
VELEND...

EET, VRIEND, EET, EN MAAK
JE NIET KWAAAD... JE WEEET
BEST DAT DAT SLECHT
VOOR JE HART IS...

JIJ LAAT JE OOK
MERGENS DOOR
STOREN, HÈ?

TE BEDENKEN DAT ER GEEN KARAKIJN
MEER IN DE PROVIDIEKAST LIGT, TERWIJL
WIJ DE BRUILOFT VAN ONZE
ZOOV VOORBEREIDEN... EN
HET BANKET! DENKEENS
AAN DAT BANKET!!!

HET KLEINE KARAKIJNEN-VOLK

EN TOT OVERMAAT VAN RAMP
HOOR IK NET DAT WE MET DIT WEER
NIET KUNNEN GAAN JAGEN! EN
DAW MOET IK NOG KALM Blijven!
OF ER NIKS AAN DE HAND
IS!

SMAAKT
HET NIET?

?? PARDOON?

IK VROEG U OF HET
NIET SMAAKT
WAT U OP
UW BORD
HEBT!

LEKKER WEL
HOEZO?

OMDAT U NIET EET! U LAAT MIJN
CULINAIRE HOOGSTANDJES KOUD
WORDEN! ALS U MIJN KOOKKUNST
SOMS NIET MEER WAARDEERT,
DAN ZEGT U HET
MAAR...

MAAR...
MAAR DAT HEB
IK NOOIT BE-
WEERD, MIJN
BESTE
SMIKKEL...

SMIKKEL VAN LEKKER-
BERGH AANTUBUEFT!
SMIKKEL ZONDER MEER
KEN IK NIET!

EH...
NATUURLIJK, MIJN
BESTE SMIKKEL... EH...
LEKKERBERGH VAN SMIKKEL

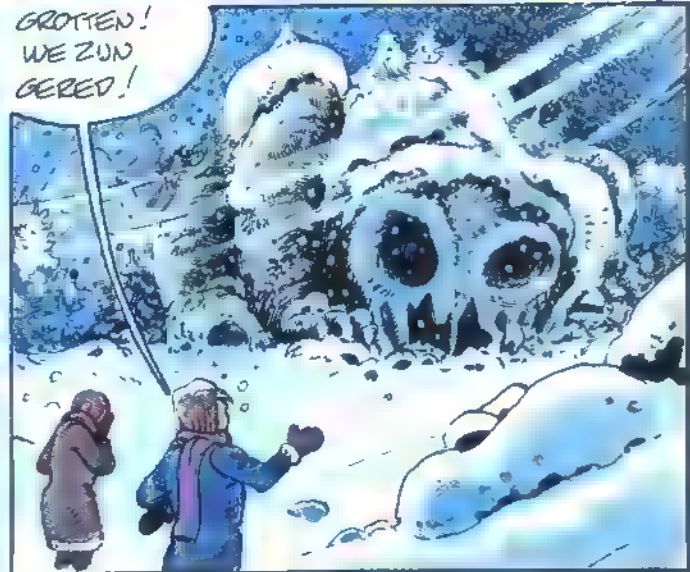
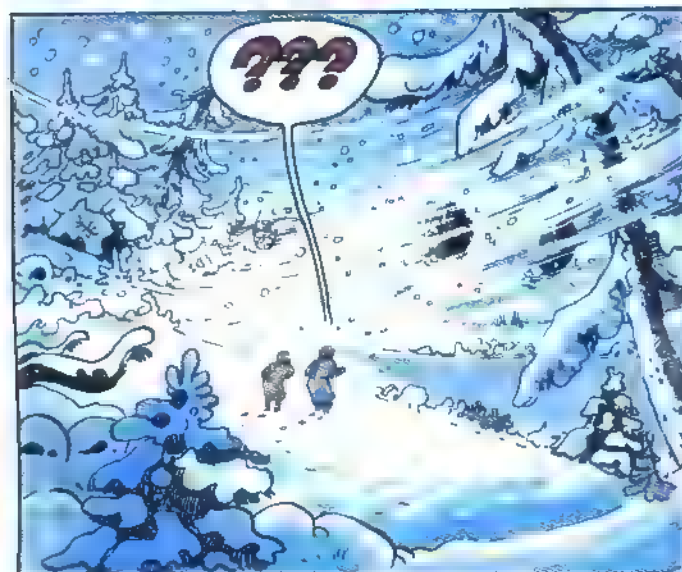
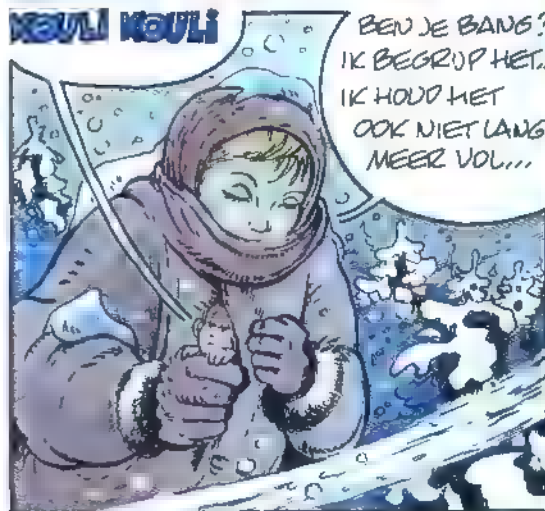

KOM, VADERTJE
ABBACAEN, LAAT ZE MAAR
PRATEN. ZEG EENS: IS ER WER-
KELIJK GEEN MANIER OM EEN
PAAR MAN BIJEEN TE
BRENGEN VOOR EEN JACHT
OP EEN LEUJKE
DAG?

HELAAS, HEER MA-
GREET, DAT ZOU DWAAG-
HEID ZIJN...

DE BOSSEN ZIJN
GEVAARLIJK OP DIT MO-
MENT... JE KUNT ER ZO IN
VERDWALEN. BOVENDIEN
ZIJN ER WOLVENHOREN...
NEE, ECHT, HEER, WE MOE-
TEN WACHTEN...

HET KLEINE KARAKIJNEN-VOLK

KOM
MEE...NOS
EVEN...

IK KAN
NIET MEER

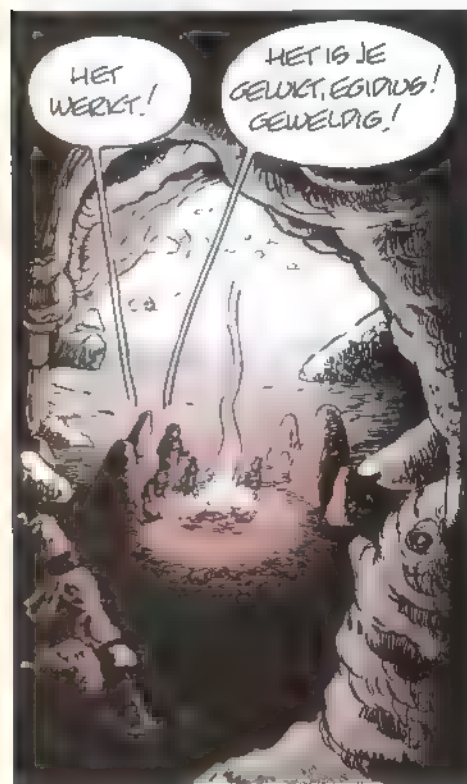
MOED HOU-
DEN...DAAR KAN
JE RUSTEN...

OEF! IK DACHT DAT WE HET
NOOIT Zouden HALEN! HÉ,
KIJK, RESTEN VAN EEN
VUUR...HIER IS IE-
MAND VOÓR ONS
GEWEEEST...

KUN JE HET
NOG AAN
KRIJGEN?

FFFFF FFFF...
MISSCHIEN...
FFFFF...

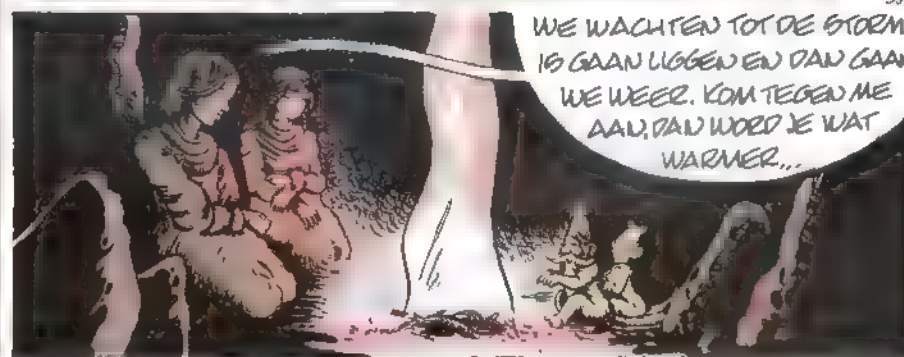

HET
WERKT!

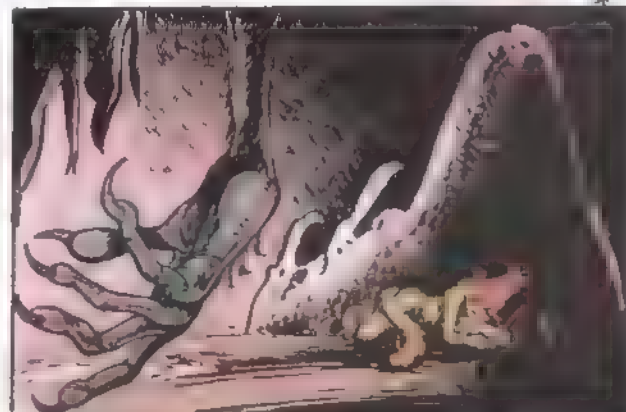
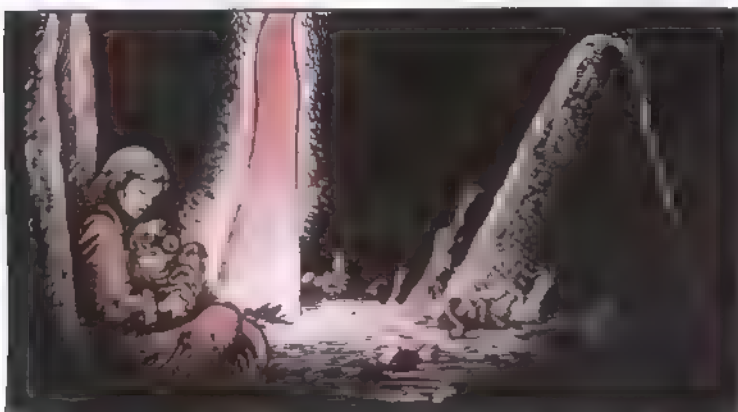
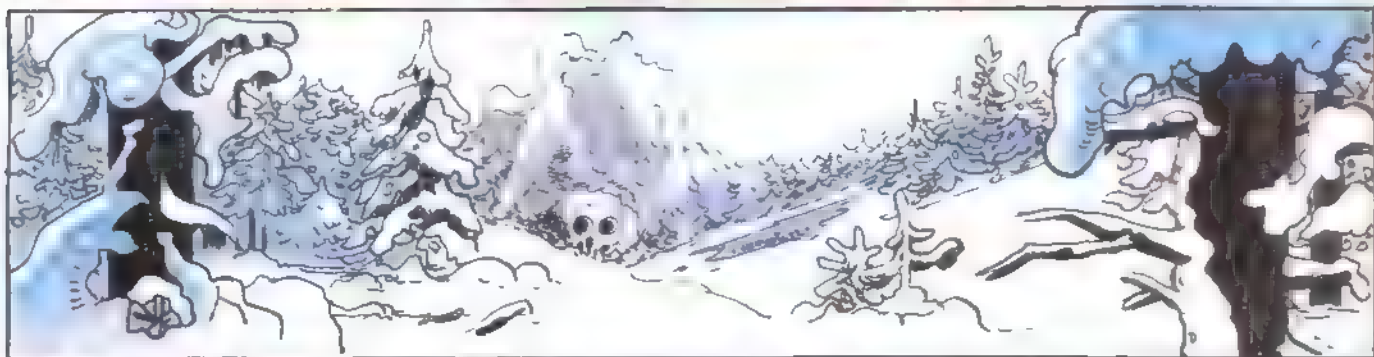
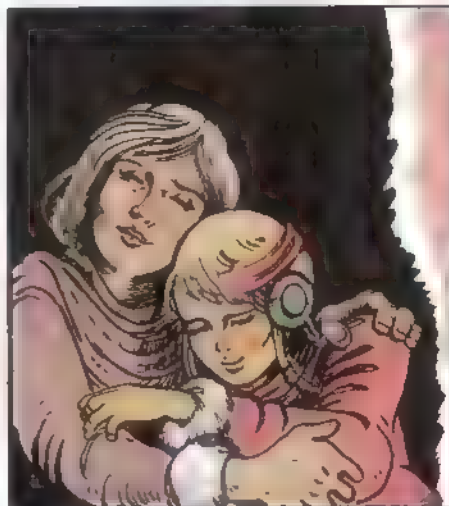
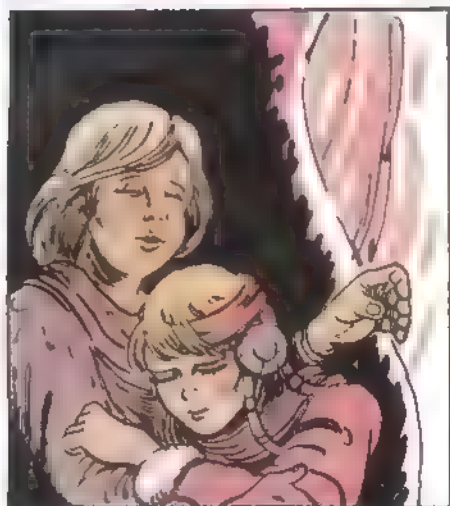
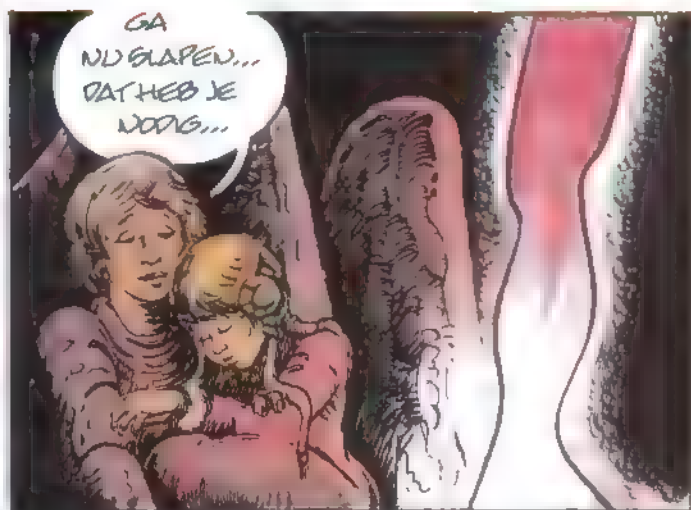
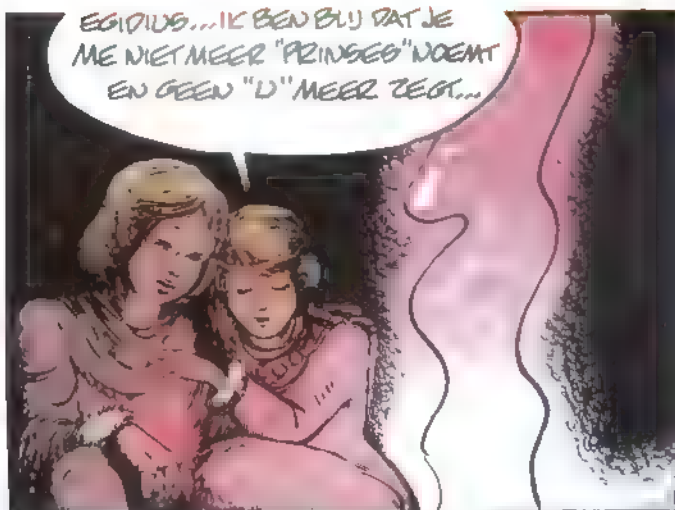
HET IS JE
GEWELT, EGIDUS!
GEWELDIG!

DE GROT
LIJKT ME ERG DIER...
BRRR, IK WEET NIET
WAAROM, MAAR HIJ
MAAKT ME BANG...

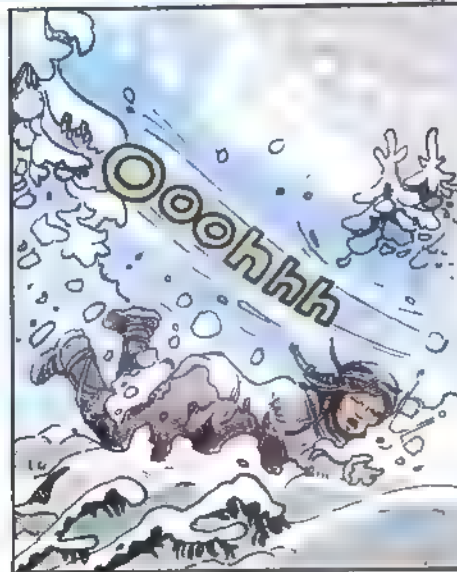

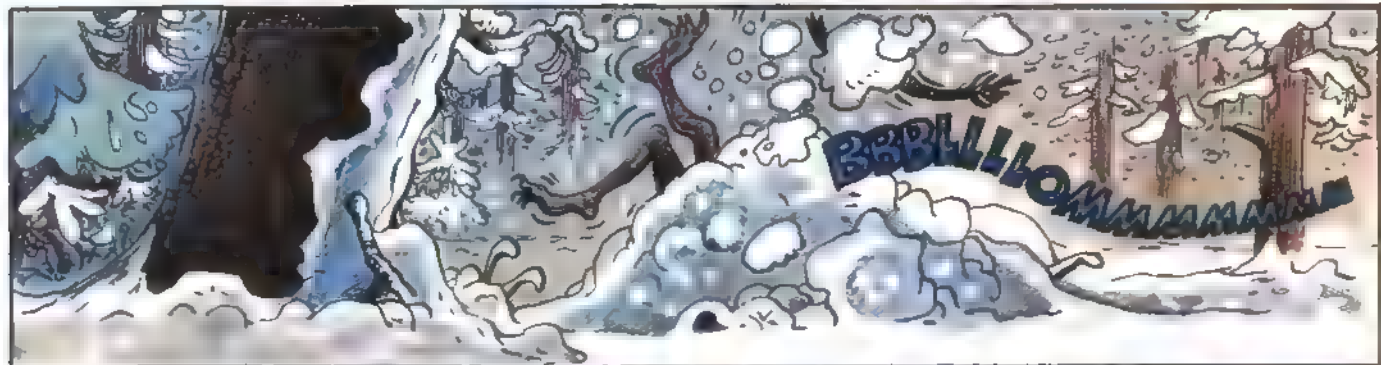
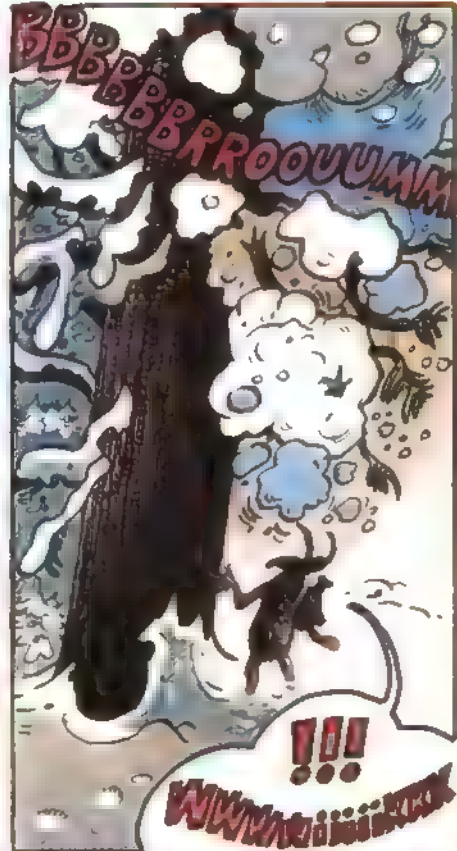
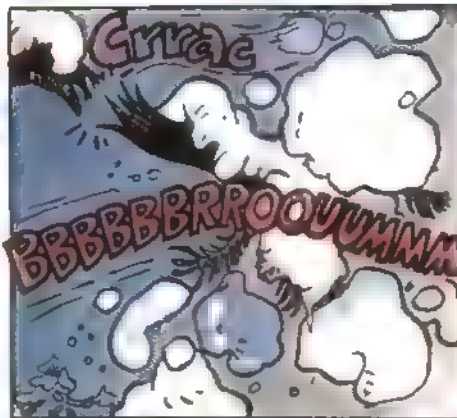
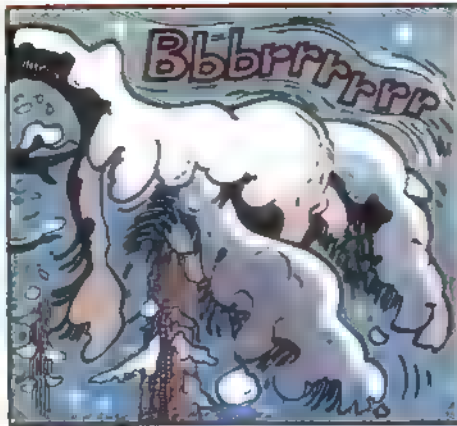
WE WACHTEN TOT DE STORM
IS GAAN LIGGEN EN DAN GAAN
WE WEER. KOM TEGEN ME
AAN, DAN WORD JE WAT
WARNER...

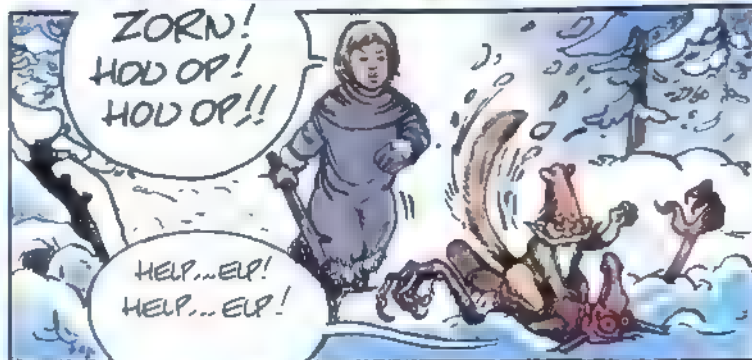
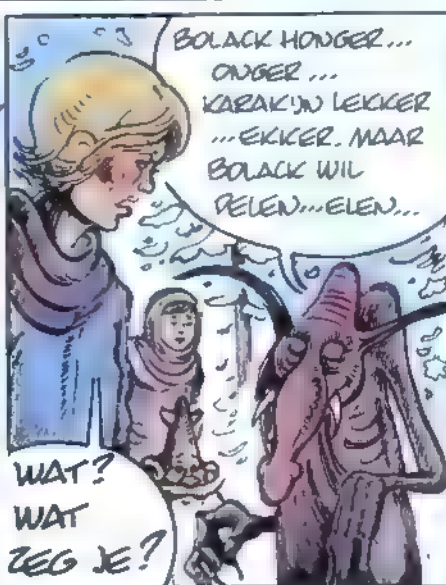
HET KLEINE KARAKIJNEN-VOLK

HET KLEINE KARAKIJNEN-VOLK

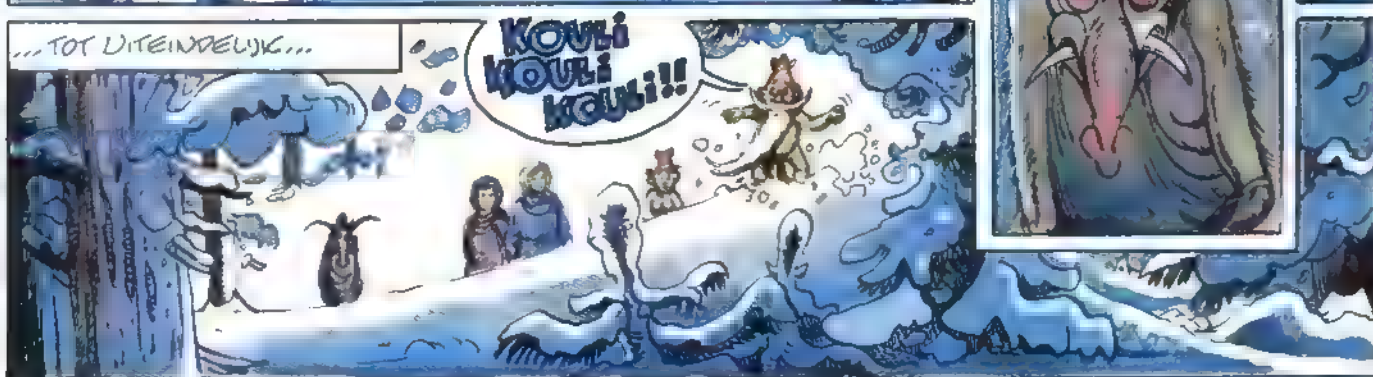
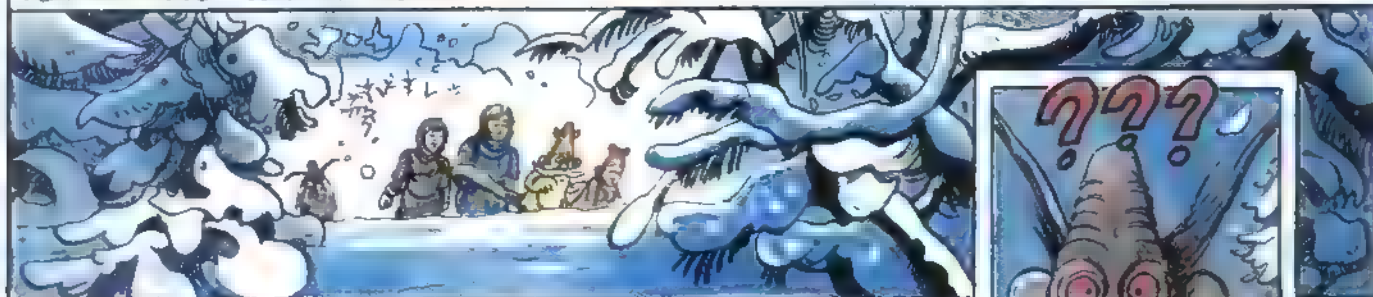

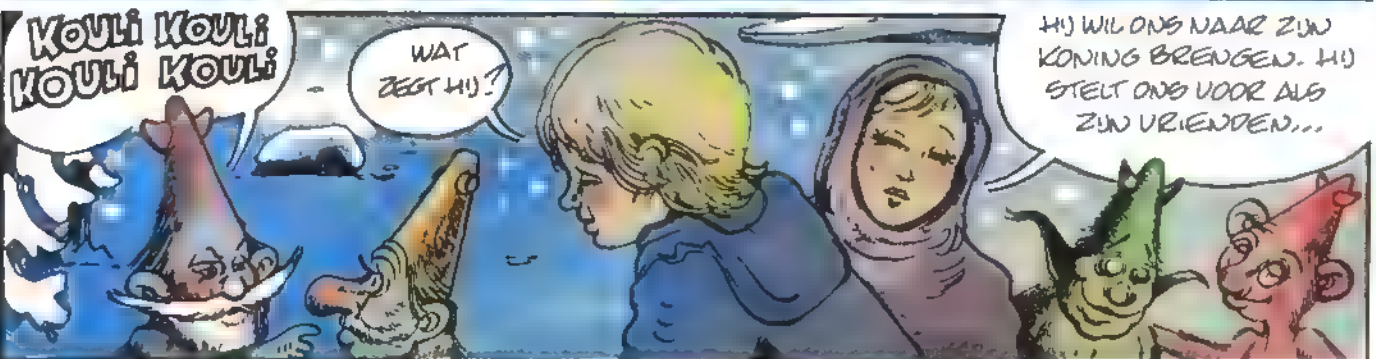
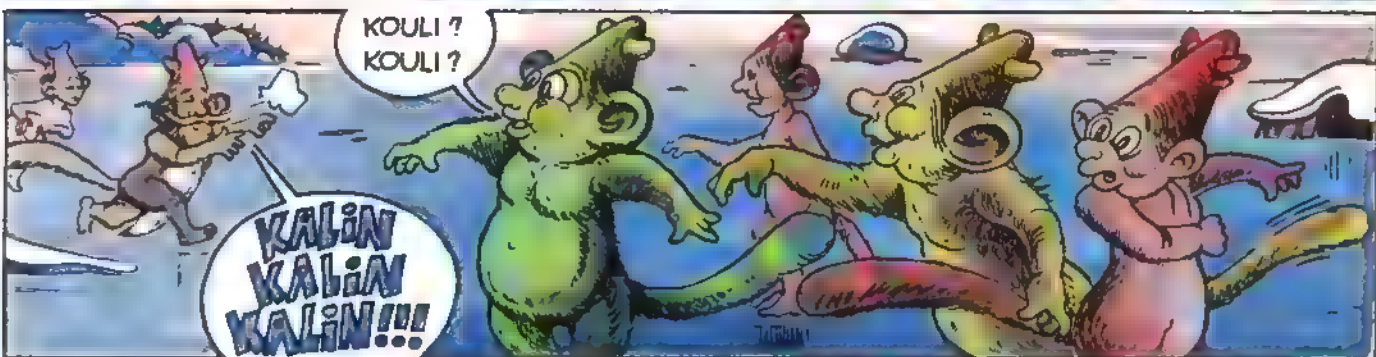

HET KLEINE KARAKIJNEN-VOLK

ZE BEREIKTEN HET DIEPSTE VAN HET WOUF, EEN BINA ONBEREIKBARE PLEK ...
DE KARAKIJNEN LEIDDEN HEN NU ...

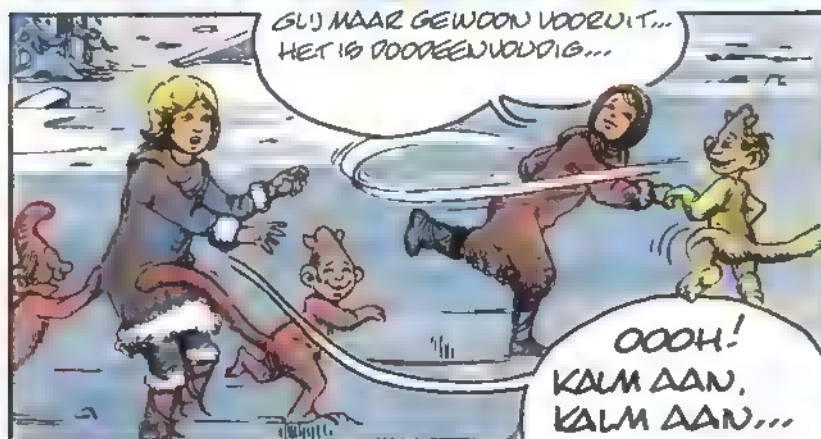
HET KLEINE KARAKIJNEN-VOLK

→ AH! IK GELDOF DAT
WE ONS OP HET
IJS MOETEN
WAGEN...

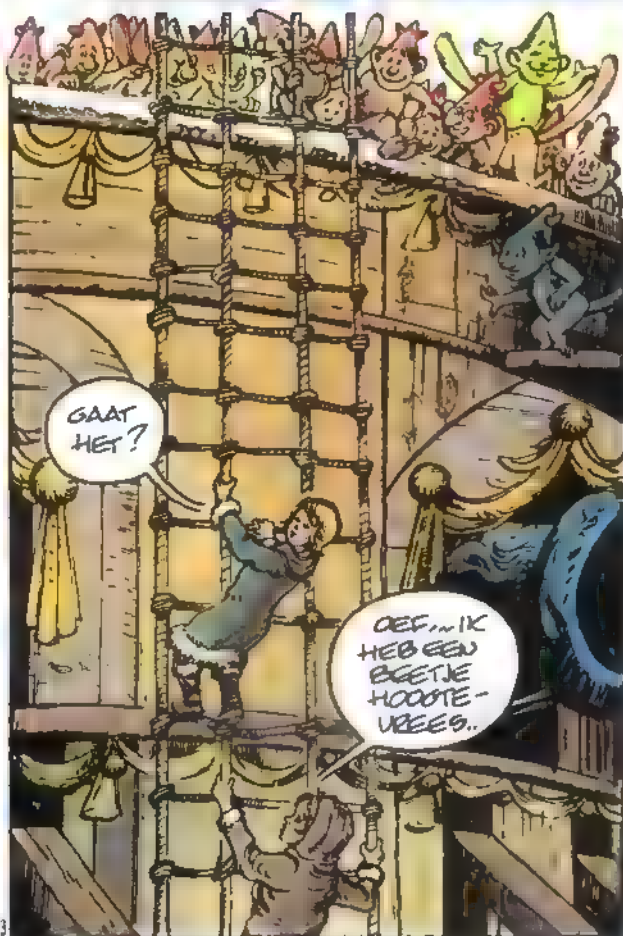
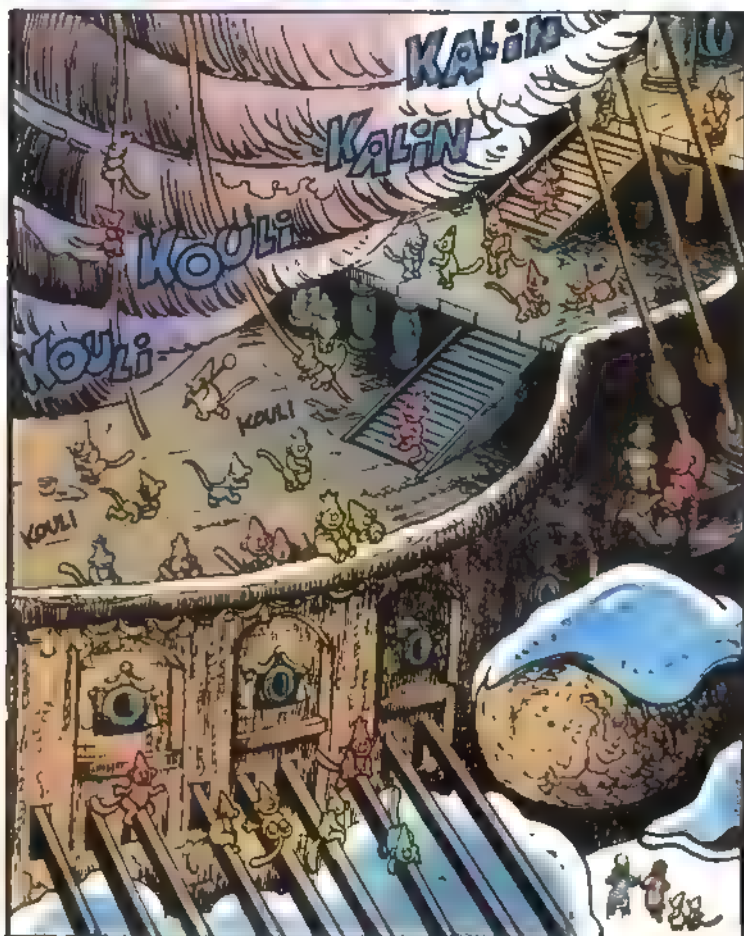
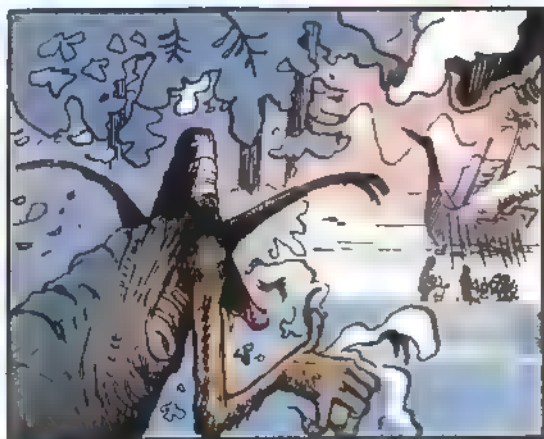
EH... IS DAT ECHT
NOODZAKELIJK?

KALIN KALIN

SLIJ MAAR GEWOON VOORUIT...
HET IS DOOREENVOLDIG...

OOOH!
KALM AAN,
KALM AAN...

GAAT
HET?

OEF... IK
HEB EEN
BETJE
HOOGTE-
VREES..

NOU, IK BEN NOG
NOOIT MET ZOVEEL
BLIJDSCHAP ONT-
VANGEN! WAT ZIJN
ZE BIJ OM ONS
TE ZIEN!

KALIN KALIN
KALIN KALIN

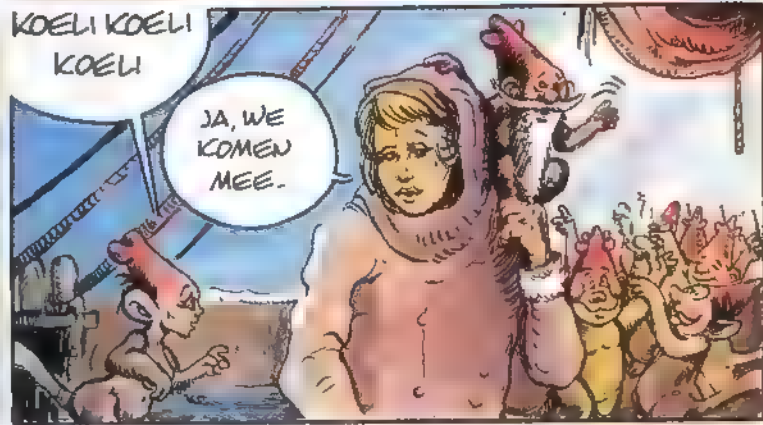
JA... IK
HEB HET GE-
VOEL OF IK ON-
DER MIJN GOEDE
VOLK BEN OP
EEN FEEST-
DAG...

"MIJN GOEDE VOLK"... TJA,
ZE IS NU EENMAAL VAN
KONINKRIJEN BLOEDE
EN DAT MOET IK NIET
VERGETEN. IK BETEKEN
NIETS VOOR HAAR...

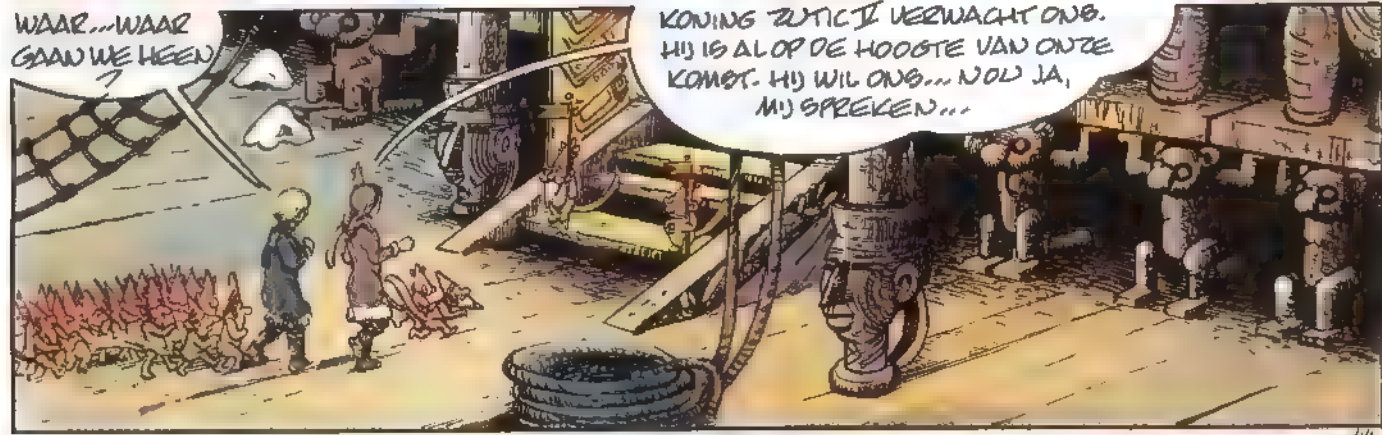
KOELI KOELI
KOELI

JA, WE
KOMEN
MEE.

WAAR...WAAR
GAAN WE HEEN?

KONING ZUTIC II VERWACHT ONS.
HIJ IS AL OP DE HOOGTE VAN ONZE
KOMST. HIJ WIL ONS... NOU JA,
MIJ SPREKEN...

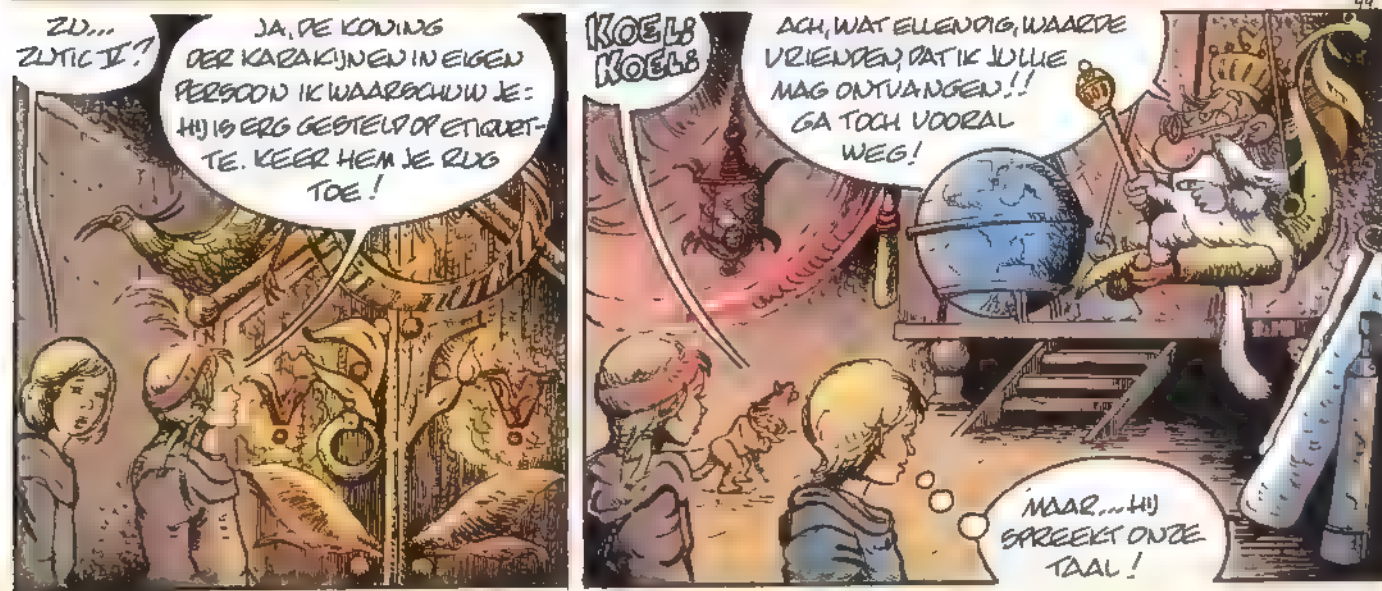

ZU...
ZUTIC II?

JA, DE KONING
DER KARAKIJNEN IN EIGEN
PERSOON IK WAARSCHUW JE:
HIJ IS ERG GESTELD OP ETIQUET-
TE. KEER HEM JE RUG
TOE!

KOELI
KOELI

ACH, WAT ELLENDIG, WAARDE
VRIENDEN, DAT IK JULIE
MAG ONTVANGEN!!
GA TOCH VOORAL
WEG!

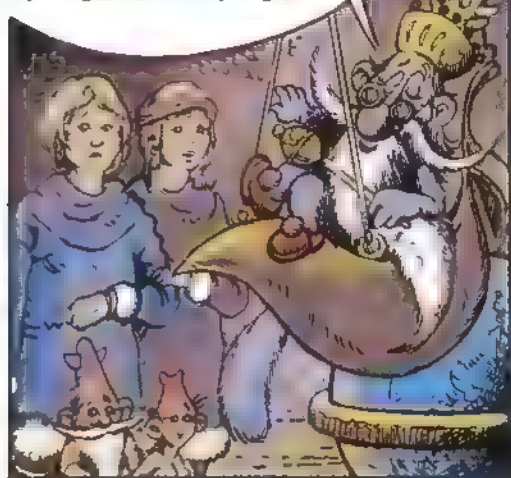

MAAR...HIJ
SPREEKT ONZE
TAAL!

HET KLEINE KARAKIJNEN-VOLK

VERBAAS JE VOORAL NIET DAT IK JULLIE TAAL SPREEK. ALS ENIGE VAN MIJN RAS BEN IK VROEGER EENS IN HET WONDERBAARLIJKE WATER VAN PRINCE ORFANIEL GEDOKEN... DAT VERKLAART ALLES...

KOULI KOULI KOULI

HAHAHA!

JIJ OOK AL? WAT EEN ONAANGENAAM TOEVAL! JE AFGTOTELIJKHEID WORDT ER ALLEEN MAAR GROTER DOOR!

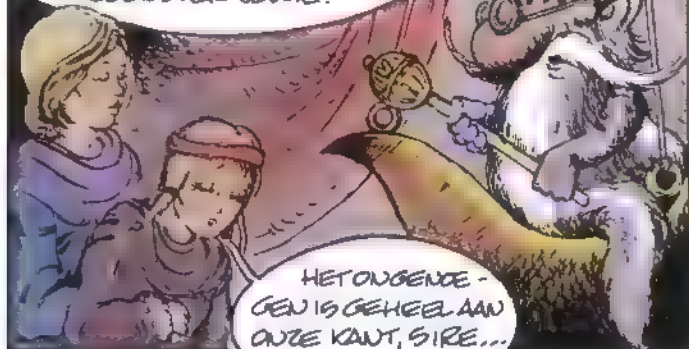

KOULI KOULI KOULI

ZEG, IK VIND DIE KONING BEHOORLIJK ONBESCHOT! HOE DURFT HIJ!!

SSST... DE WELLEVENDEHEID BIJ DE KARAKIJNEN GEBIEDT DAT JE PRECIES HET TEGENGESTELDE MOET ZEGGEN VAN WAT JE BEDOELT.

WAT EEN TREURNIS! ZOHN HEeft ME ZONDIST VERTELD HOE JULLIE MIJN ARME VOLK STEEDS BESCHERMEN! IK KOGTER DAAROM EEN DIEPE WROK TEGENOVER JULLIE!

HET ONGENDEGEN IS GEHEEL AAN ONZE KANT, SIRE...

MAAR WIJ ZIJN GEKOMEN OM U TE WAARSCHUWEN DAT EREEN GROTE JACHT WORDT VOORBEREID IN HET HELE LAND... U MOET ZICH VERBERGEN...

AH! WEER EEN JACHT! GELUKKIG ZIJN WE HIER OP HET SCHIP VEILIG...

HET SCHIP HEEFT TOEBEHOORDAAN BALTHAZAR, DE WIJZE VAN DE NACHT. VROEGER BESCHERMEDE HIJ MIJN VOLK. ZO LANG WE OP HET MEER BUJVEN KAN ONS NIETS GEBEDEN HELAAS... ZODRA DE GROTE DOOI INVALT MOETEN WE HET VERLATEN EN DAN... DAN...

WAT IS ER VAN DIE BALTHAZAR GEWORDEN? KAN HIJ U NIET MEER HELPEN?

BALTHAZAR? NEE, IK DENK HET NIET. MEN ZOET DAT HIJ ZICH AAN DE KRACHTEN VAN HET KWAAD GEWIJD HEEFT. HIJ WOONT OP ZIJN KASTEEL MET EEN DUIVELSE OVERG MET BOOKEHORENG. HIJ WIL NIEMAND MEER ZIEN...

DAW GA IK NAAR
HEM TOE, EN HIJ
ZAL ME ONTVANG-
EN! WE MOESSEN
NIETS ONDE-
PROEFD LATEN OM
UW VOLK TE
REDDEN!!

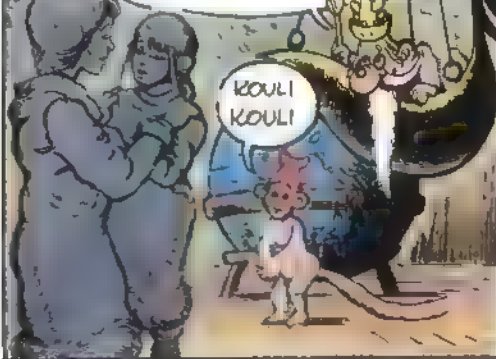
EGIDIUS!!

JE... JE WEET TOCH DAT IK NIET MET JE MEE KAN?
IK MOET NAAR MIJN OUDERS TERUG... JE ZULT
ALLEEN ZIJN...

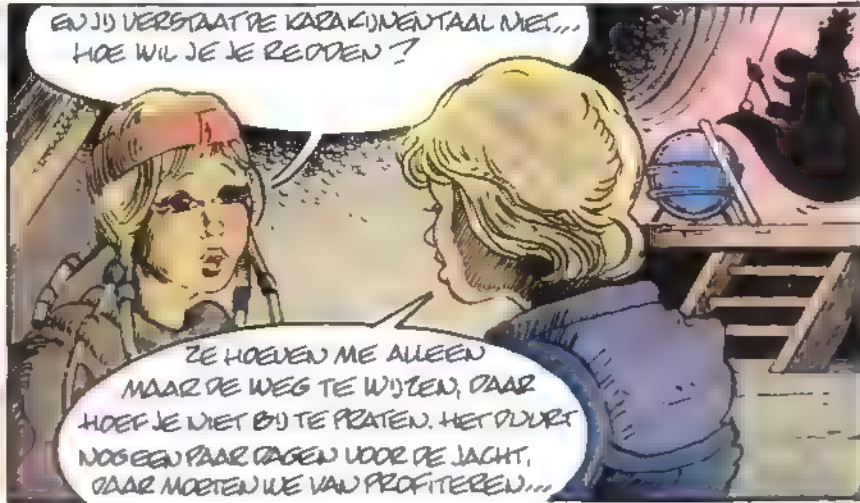
IK WEET HET. IK ZAL
ZORV MEENEMEN. HIJ KAN ME LEIDEN,
ZOALS HIJ DAT TOT NU TOE HEEFT GEDAAN...

JA, JULIE HEBBEN ER GOED AAN GE-
DAAN ZE HIERHEEN TE BRENGEN. ZE
STUDTEN ME BIJZONDER TEGEN DE
BORST! HEEL ONAANGENAME
LIEDEN!

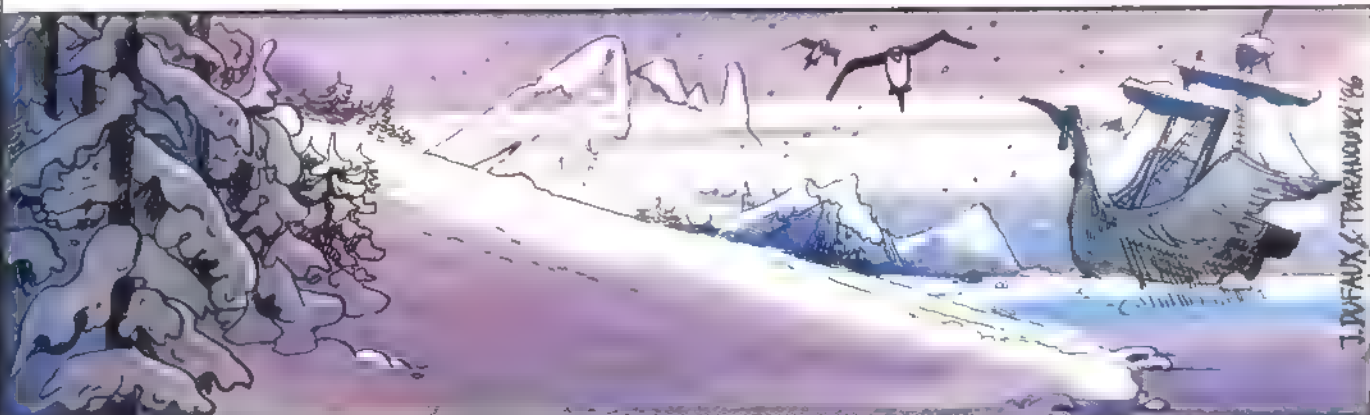
KOULI
KOULI

EN JIJ VERSTAAT DE KARAKIJNENTAAL NIET...
HOE WIL JE JE REDDEN?

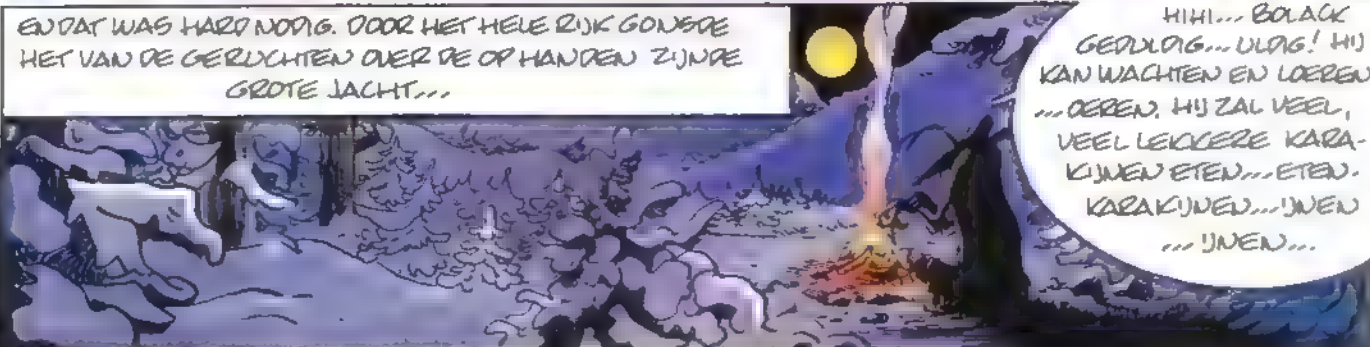
ZE HOEVEN ME ALLEEN
MAAR DE WEG TE WIJZEN, DAAR
HOEF JE NIET BIJ TE PRATEN. HET DUURT
NOG EEN PAAR DAGEN VOOR DE JACHT,
DAAR MOETEN WE VAN PROFITEREN...

MAAR WANDA OOK PROBEERDE, EGIDIUS WIST VAN GEEN WIJZEN... HIJ ZOU OP WEG GAAN NAAR BALTHAZAR, DE
WIJZE VAN DE NACHT. HIJ MOEST HEM OVERTUIGEN HET KLEINE KARAKIJNENVOLK OP DIE WEG TE HELPEN.

J. DUBAUX & T. BACHMANN '86

EN DAT WAS HARD NODIG. DOOR HET HELE RIJK GONG DE
HET VAN DE GERUCHTEN OVER DE OP HANDE ZIJNDE
GROTE JACHT...

HIHI... BOLACK
GERUCHT... ULIG! HIJ
KAN WACHTEN EN LOEREN
...DEREN, HIJ ZAL VEEL,
VEEL LEKKERE KARA-
KIJNEN ETEN... ETEN.
KARAKIJNEN... JINEN
... JINEN...

Einde

TON en TINNEKE

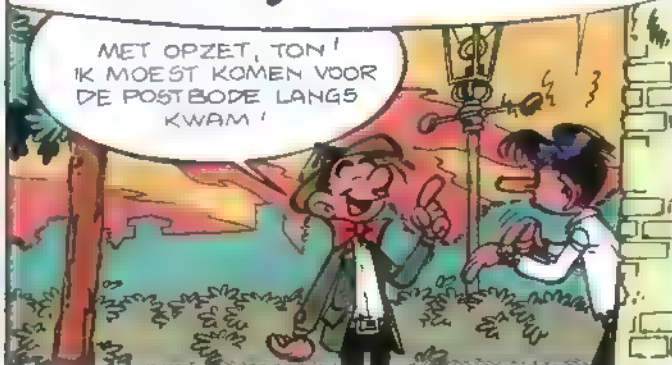
WALLI
BOM

DE TIENKOPPAGE
CHINEES,
EEN VOLLEDIG VERHAAL
MET DUIZEND DALLESTREKEN

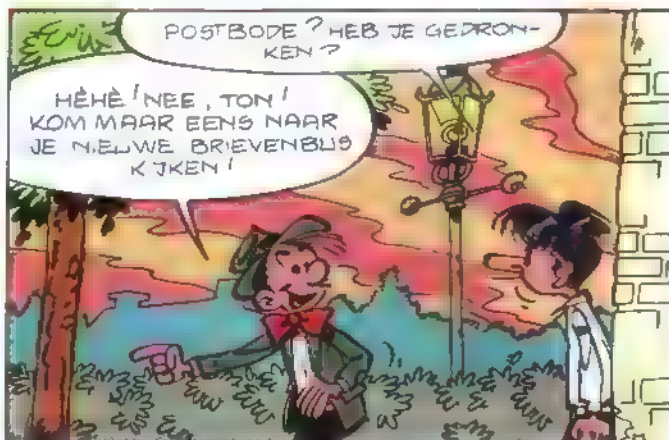
FELIX!? Jij? OM DEZE TIJD! @!!

MET OPZET, TON!
IK MOEST KOMEN VOOR
DE POSTBODE LANGS
KWAM!

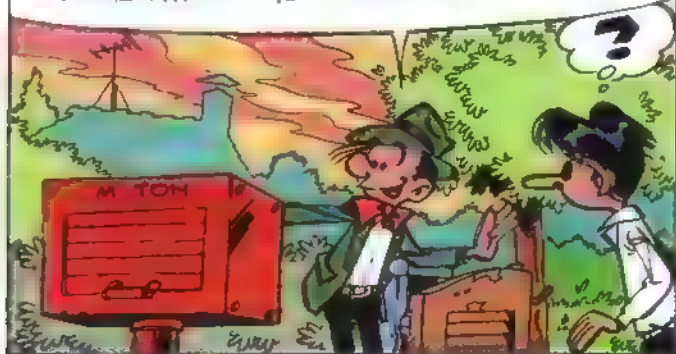

POSTBODE? HEB JE GEDRON-
KEN?

HÈHÈ! NEE, TON!
KOM MAAR EENS NAAR
JE NIEUWE BRIEVBUS
KIJKEN!

TON, IK PRESENTEER JE DE ZUGBUS: DE
EERSTE BRIEVBUS MET INGEBOUWDE STOF-
ZIGER... NET GEïNSTALLEERD

GEEN VERFROMMELDE EN DOORWEEKTE
BRIEVEN EN PAKJES MEER. HET LUKJE
OPEN EN HUP, VOOR DE BAKKER

DAT IS
NIET GEK!

VIJFTIEN MINUTEN LATER...

LET OP,
TON!

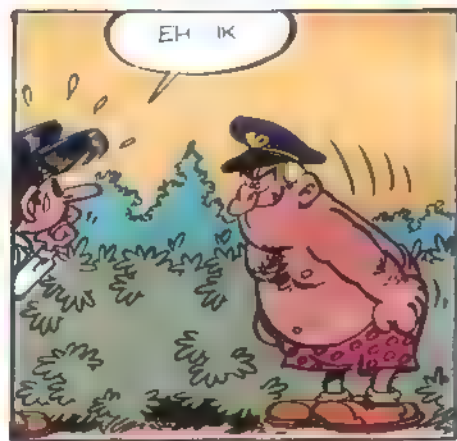

WHIIIIII?

SLOPP

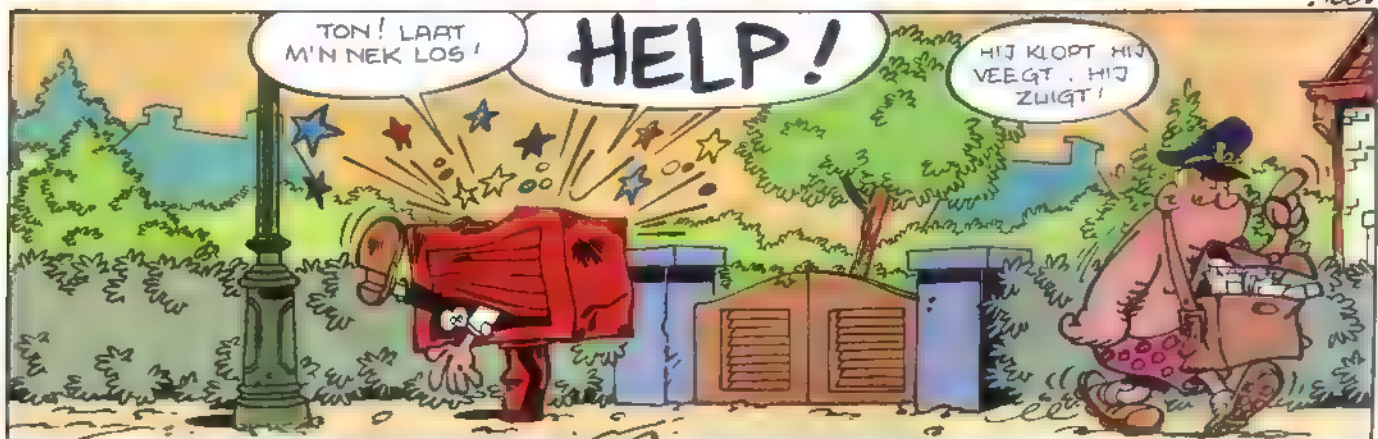
EH IK

TON! LAAT
M'N NEK LOS!

HELP!

HIJ KLOPT HIJ
VEEGT. HIJ
ZUIGT!

**PAS
VERSCHEENEN**

ADLER

Het vliegtuig van Nanga door Sterne

Aan de voet van de berg Nanga, aan de grens tussen Kasjmir en Pakistan, komt een sportvliegtuig terecht in een hevige sneeuwstorm. Na een uitputtende tocht van een paar dagen ontdekt de piloot, Adler, in een dal op een bevroren meer, een driemotor Fiat-toestel, op wonderbaarlijke wijze helemaal intact en met laadruimten vol levensmiddelen en wapens en klaar om te vertrekken. Adler slaagt erin op te stijgen en Delhi, de Indiase hoofdstad te bereiken. Maar waar komt dat geheimzinnige toestel vandaan, en waarom is een

onduidelijke ondergrondse organisatie daarin geïnteresseerd? Intussen verzoekt een onbekende, een voormalig planter, aan Helen, de vriendin van Adler aan boord van haar schuit de Kakatoe in Calcutta, hem te helpen bij zijn zoektocht naar een verlaten eiland ergens in de Indonesische archipel... Deze nieuwe strip met zijn onopgesmukte, sfeervolle stijl, onthult het al volledig gevormde talent van een jong auteur met een heel persoonlijke toon.

**48 pagina's kleur
Serie ADLER n° 1**

**LOMBARD
UITGAVEN**

Voor al
onze lezers
tussen de 18
en 26 jaar...

GROTE INTER FOTO-WE FRANKRIJK

DE PRIJZEN?

VOOR BELGIE

1ste prijs voor een totale waarde van meer dan 100 000,— BF

Een reportage in Canada aangeboden door «Nouvelles Frontières» omvattende 1 vliegtuigticket heen-terug Brussel-Montréal (Maatschappij National) waarde 16 500,— BF

het verblijf voor 1 week te verdelen tussen Montréal en Québec (7 nachten) — maaltijd niet inbegrepen: waarde 15.400,— BF

1-dags excursie in het gebied St.-Laurens met vertrek uit Montréal: waarde 878,— BF

1 dag rafting op de Red River met vertrek uit Montréal — waarde 1.865,— BF

+ een projector Rolleivision 35 Twin met dubbel objectief (34.900,— BF)

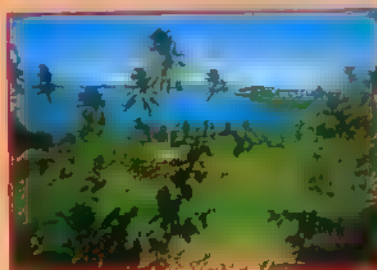
+ een Minolta-kit Jubilé 7000 met hulpstukken (30.900,— BF)

+ 50 AGFA-MAXI films - 24 foto's + 3 (7.500,— BF)

Met de medewerking van

VOOR FRANKRIJK

1ste prijs: voor een totale waarde van 15 000,— FF

— 1 vliegtuigticket heen-terug Parijs-Cayenne

— 8 dagen verblijf met logement en maaltijden in het Novotel te Cayenne.

— De winnaar kan de plekken ontdekken van waaruit men de Ariane-raketten lanceerde hij kan de zalen bezoeken waar men de satellieten monteert en de ingenieurs ontmoeten die het Europese ruimteschip «Hermès» klaarmaken die zal opstijgen begin van het jaar 2000

Met de medewerking van

VOOR NEDERLAND

1ste prijs: voor een waarde geraamd op 4.350,— gulden

Een trekking door Nepal geschonken door «Nouvelles Frontières» omvattende

— 1 vliegtuigticket heen-terug Amsterdam-Katmandu

— Logement in Katmandu volgens de mogelijkheden van «Circuit Aventure» hetzij, «Basiskamp van de Everest», hetzij «Het Heiligdom van de Annapurna»

Een trekking van ongeveer 8 à 10 dagen

Dit vraagt een goede lichamelijke conditie en een zekere gewoonte van stappen

Met de medewerking van

2e prijs

Een projector Rolleivision 35 Twin met dubbel objectief (34.900 BF) + 50 AGFA-MAXI films - 24 foto's + 3 (7.500,— BF)

3e prijs

Een Minolta-kit Jubilé 5000 met hulpstukken (24.990,— BF) + 50 AGFA-MAXI films - 24 foto's + 3 (7.500,— BF)

4e t/m 15e prijs

Een Polaroid «Image System» (16.500,— BF) in een compleet koffertje omvattende:

- 1 film (10 foto's),
- een drievoet,
- een kit met filters en speciale effecten,
- een fotoalbum,
- een afstandsbediening.

16e t/m 30ste prijs

Een pocket fototoestel Snappers met zijn film AGFA XR 200 I (850,— BF). De 50 volgende ontvangen drie rollen AGFA-MAXI - 24 foto's + 3

Rollei

MINOLTA

Polaroid

AGFA

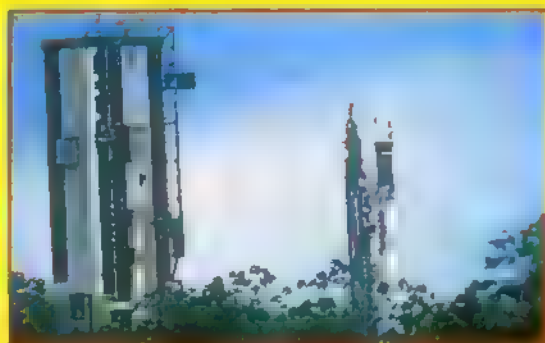

NATIONALE AMATEURS DSTRIJD BELGIE NEDERLAND

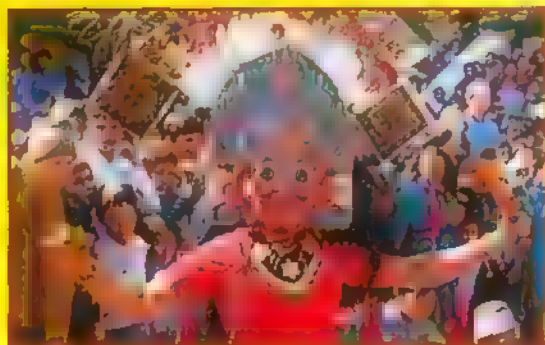
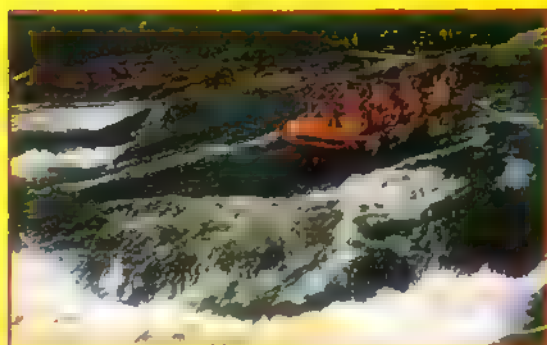
WIL JE IN DE HUID KRUIPEN VAN EEN VERSLAGGEVER?

**PROFITEER
VAN JE VAKANTIE
OM EEN MINI-
REPORTAGE
TE MAKEN!**

— De ruimtevaartbasis nodigt de Franse winnaar uit om hun Guinees ruimtecentrum in Kourou te bezoeken.

**EN WIN DE
MOGELIJKHEID
OM EEN ECHTE
PROFESSIONELE
REPORTAGE TE
MAKEN IN EEN
VER LAND...**

Nouvelles Frontières nodigt de Nederlandse winnaar uit om deel te nemen aan een trekking door Nepal en de Belgische winnaar naar Canada om deel te nemen aan een rafting op de Red River.

OMSCHRIJVING VAN DE WEDSTRIJD

Over enkele dagen, begint voor velen onder jullie de grote vakantie. Ben je gepassioneerd door de fotografie, dan zul je zeker minstens één of twee dagen doorbrengen: wandelend op de buiten, in de bossen, in de bergen, aan zee of zelfs in je eigen stad of dorp, op zoek naar een goed onderwerp om op de gevoelige plaat vast te leggen. En heb je daarbij het gevoel een echte reporter te zijn? En verlang je te vertrekken naar een ver land, je toestel in aanslag, klaar om leuke plaatjes te schieten?

Het Weekblad *Kuifje*, *Nouvelles Frontières* en de Franse Ruimtevaartbasis geven je die kans als je tussen de 18 en 26 jaar oud bent en je deelneemt aan onze grote wedstrijd

HOE DEELNEMEN?

- 1) Door nu je deelnemingsformulier in te vullen en het terug te sturen naar de redactie van ons blad.
- 2) Door een goed reportage-onderwerp te kiezen, waarvan je denkt dat het gepubliceerd kan worden in de pers (in een weekblad zoals *Kuifje*) en door ons dit vóór 1 augustus 1987 te laten geworden. De reportage moet bestaan uit zes zwart/wit-foto's of uit zes kleurenfoto's (geen dia's): minimumformaat: 13 x 18.

WIE MAG DEELNEMEN?

Alle jongeren van 18 tot 26 jaar, fotoliefhebber en woonachtig in Frankrijk, België en Nederland. De medewerkers van de Lombard Uitgaven en hun familieleden mogen niet deelnemen aan deze wedstrijd

DE PRIJZEN?

Elk land beschikt over zijn eigen eerste prijzen
Aldus danken wij voor de Franse schenking: de Franse Ruimtevaartbasis; voor de

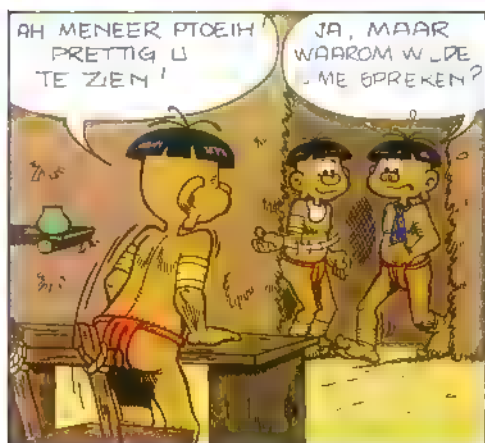
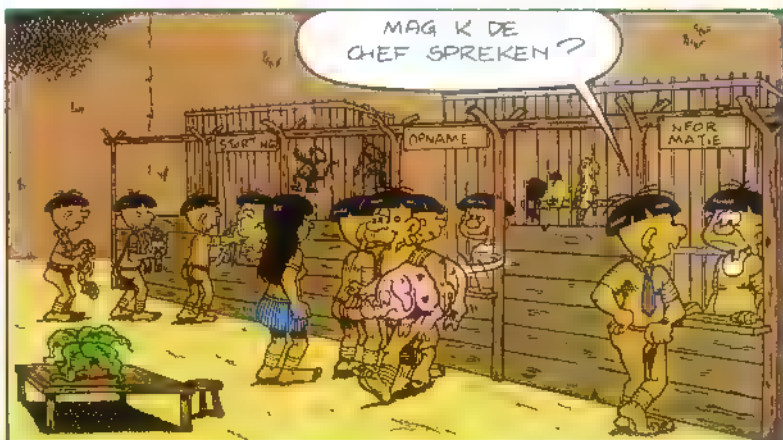
Belgische schenking: *Nouvelles Frontières* en Minoïta; voor de Nederlandse schenking: *Nouvelles Frontières*.

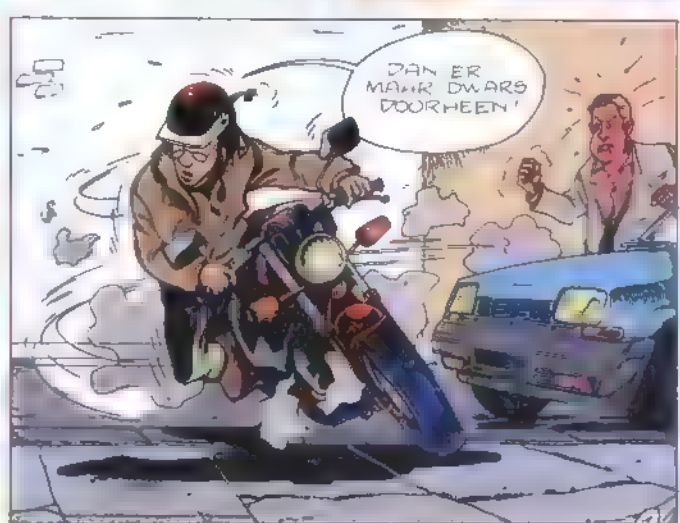
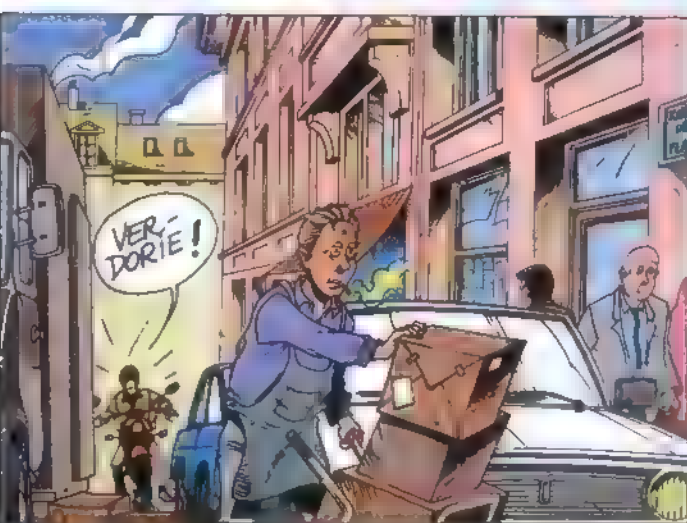
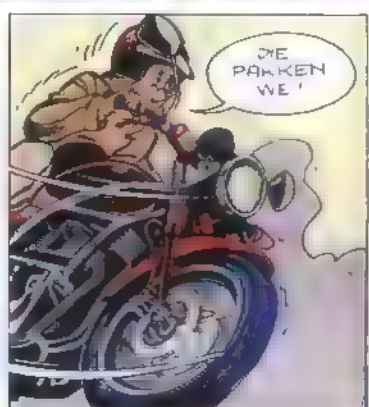
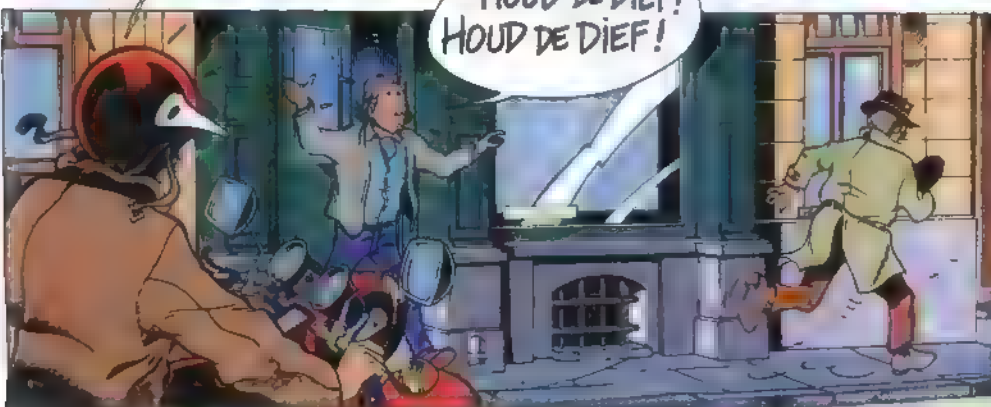
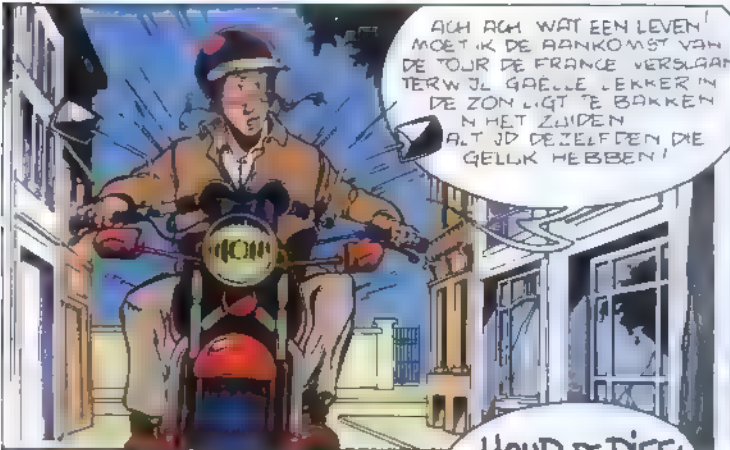
De winnaars van elk land, kunnen enkel de eerste prijzen winnen die geschonken werden door hun land. De reizen zullen plaatsvinden, ofwel in de periode van Pasen 1988, ofwel in juli-augustus 1988. De beste reportage-foto's van de drie grote winnaars (één per land) zullen gepubliceerd worden in het Weekblad *Kuifje*. Ze zullen alsook tentoongesteld worden op het Grote Internationale Fotosalon op de Heyzel in september 1987. De eerste prijzen worden publiek bekend gemaakt en overhandigd door de vertegenwoordigers van het Weekblad *Kuifje*, *Nouvelles Frontières* en de Franse ruimtevaartbasis tijdens dit Internationale Fotosalon.

Het spreekt vanzelf dat de winnaars van de eerste prijs akkoord gaan met de publicatie van hun foto's in het Weekblad en dat ze tentoongesteld worden op het Salon. Verder vragen wij, dat zij zich er formeel toe verbinden om van hun verre reizen één of meerdere reportages mee te brengen en dat zij het goedkeuren dat het later gepubliceerd wordt in het Weekblad *Kuifje* (of elk ander blad uitgegeven bij de Lombard Uitgaven). De winnaars worden verkozen door een jury samengesteld uit journalisten van de redactie van het Weekblad. De uitspraak van deze jury is onherroepelijk.

INSCHRIJVING

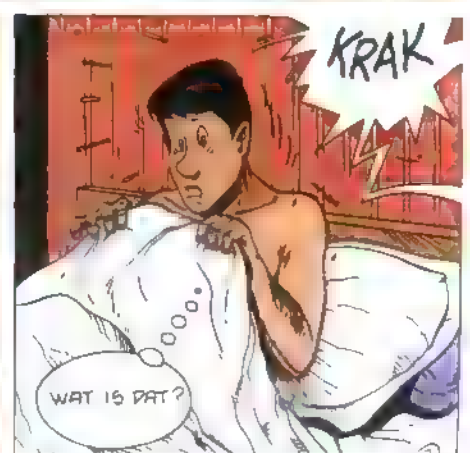
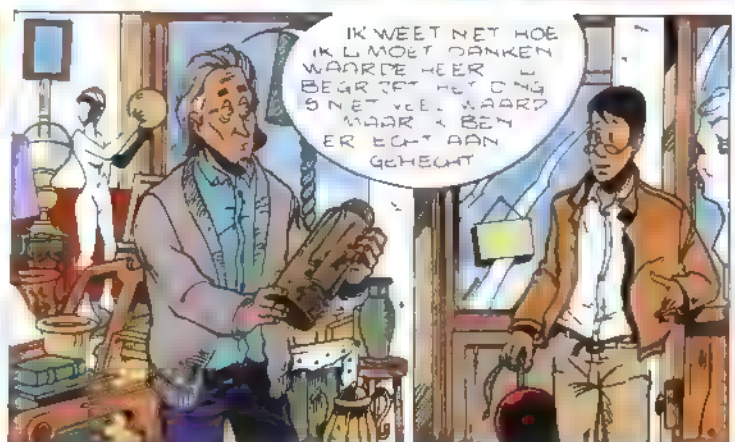
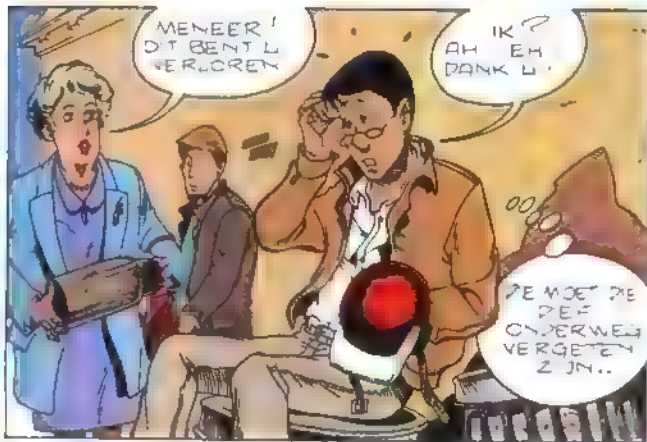
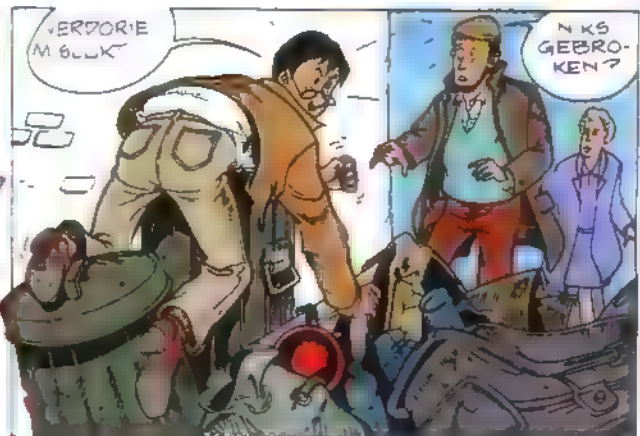
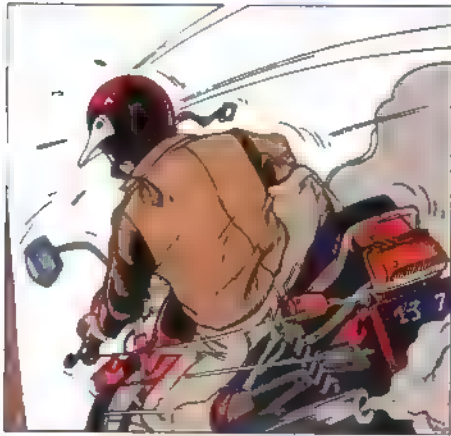
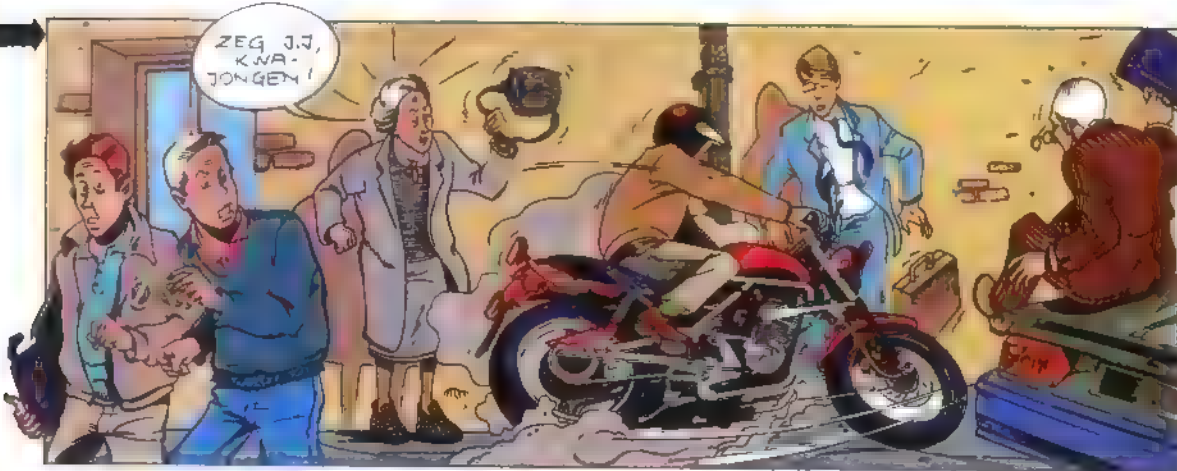
Naam Voornaam
Geboortedatum
Volledig adres
Telefoonnr.
Ik aanvaard formeel alle modaliteiten van de wedstrijd en het reglement.
Handtekening
De foto's zijn terug te sturen vóór 1 augustus 1987 naar De Lombard Uitgaven
Voor België: P.-H. Spaaklaan 1-11, 1070 BRUSSEL
Voor Frankrijk: Rue de la Sablière 16 — 75014 PARIS
Voor Nederland: Postbus 341, NL — 2100 AH HEEMSTEDE.

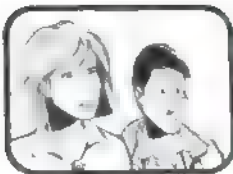

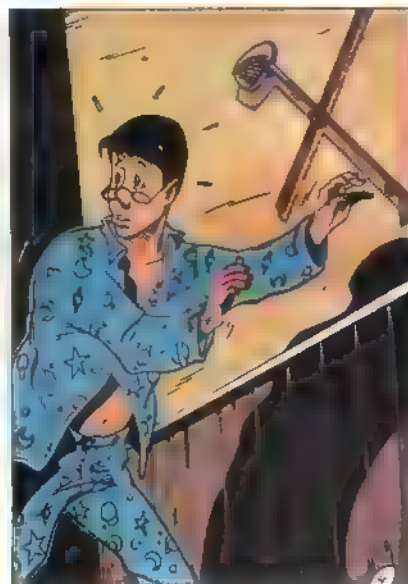
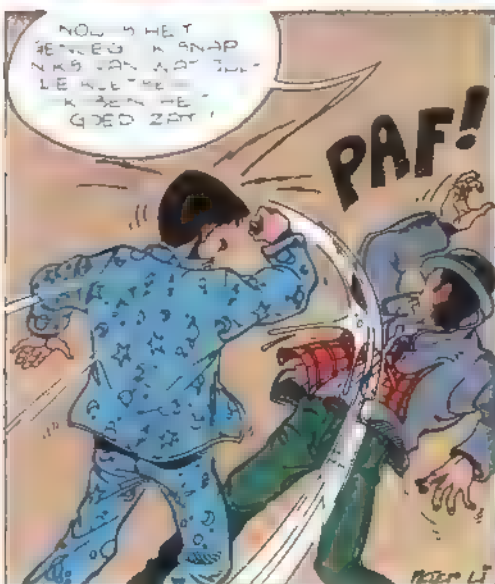
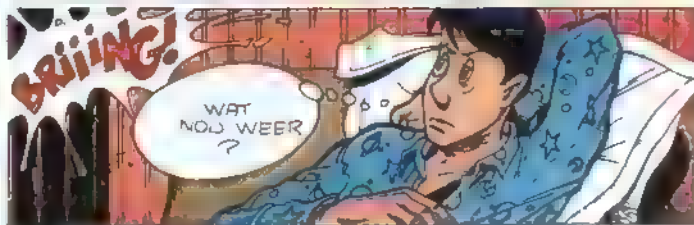
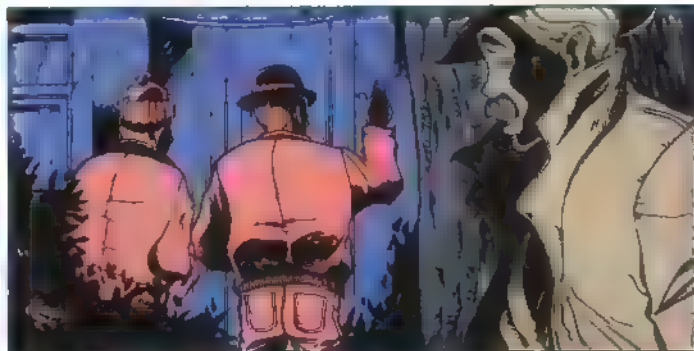
GAELE SANTIAG

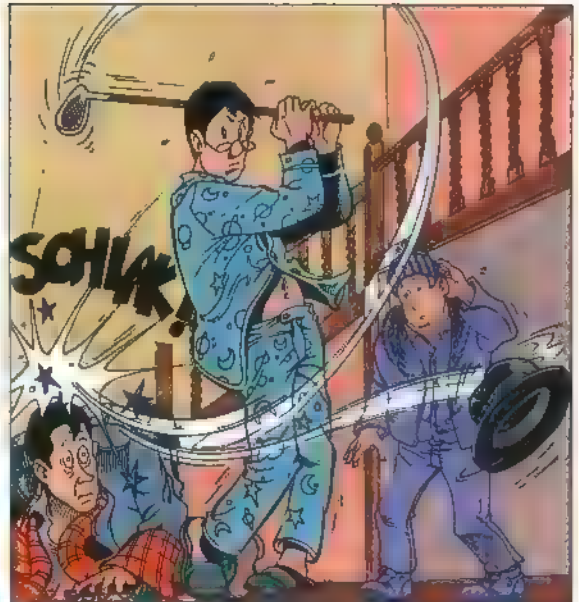

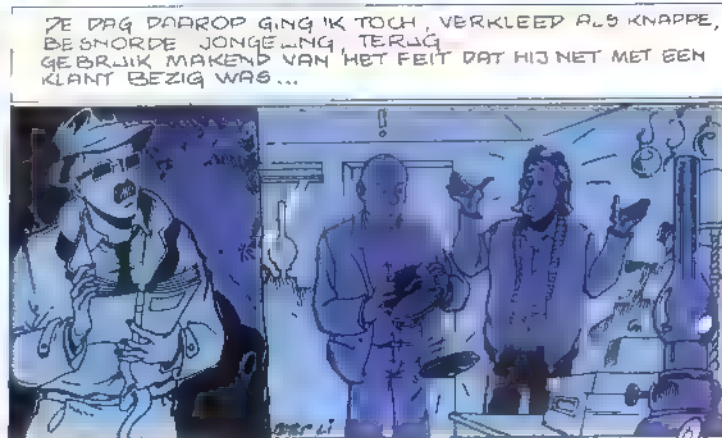
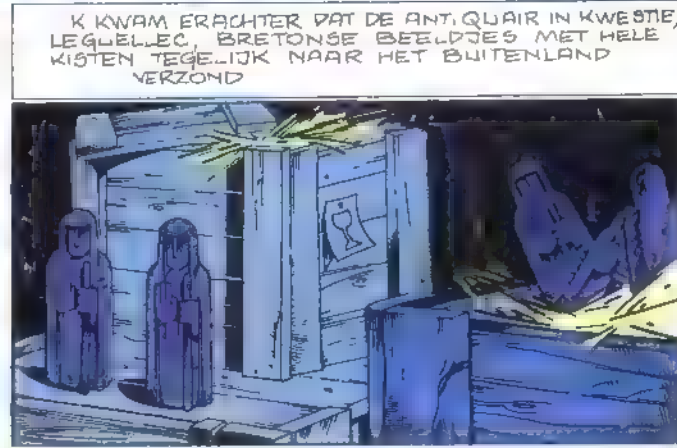
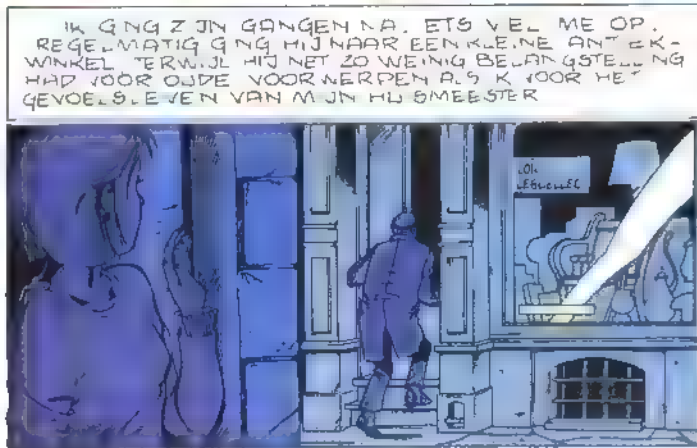
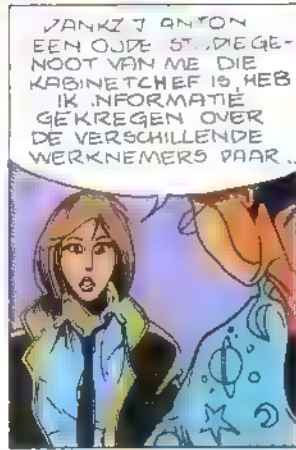
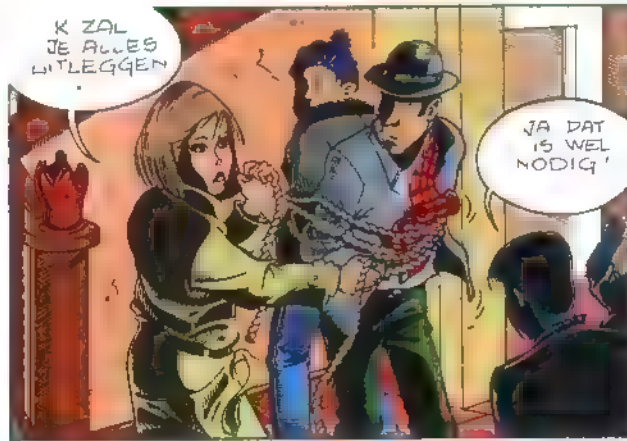
GAELE SANTIAG

GAELE SANTIAG

.. SLOOP IK DE RUIMTE ACHTER
DE WINKEL RANEN

DEZE KLANK
HOL... EN HET
LIJKT WEL
OF ER IETS IN
ZIT.

WAT MOET
U DAAR
?

!!

IK ZETTE HET OP EEN LOPEN MET HET
HOLLE BEELDJE!... TOEN KWAM JIJ TUSSENBEIDE
TIJDENS DE ACHTERVOLGING LIET IK HET BEELDJE
VALLEN, NADAT IK DE INHOUD ERUIT GEHAALD
HAD..

DE MICROFILM
DUS.

PRECIES IK VER
MOETDE WEL DAT JIJ
HET NAAR DE E GENAAR
TERUG ZOU BRENGEN EN DAT
DE KANS DAARNA GROOT
ZOU ZIJN DAT HJ JOU ZOU
VERDENKEN DE INHOUD
TE HEBBEN GEHOUDEN
IK HOEFDE DAARNA
ALLEEN MAAR DE
WINKEL GOED IN HET
OOG TE HOUDEN

ALS IK HET
GOED
BEGRIJP

LEGLELLEC WAS DE
SAL VAN HET NETWERK
HIJ VERZAMELDE DE
INFORMATIE VAN PINSON
EN VERSTUURDE DIE IN
DE BRETONSE BEELDJE
NAAR HET
BUITENLAND..

.ATER

ZEG EEN
DING BEGRIP IK
NOG NIE
WAAROM DEED JE
TEGENOVER MIJ NIE
OF JE OP VA
KANTE WAS?

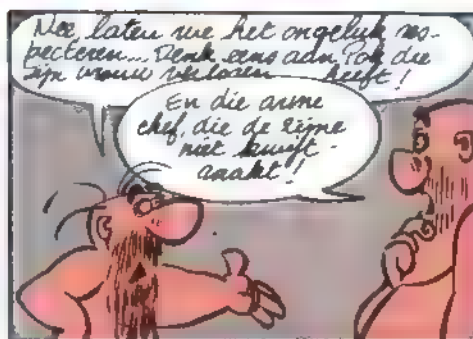
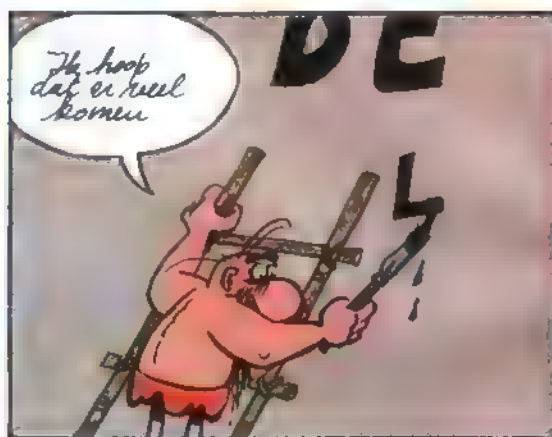
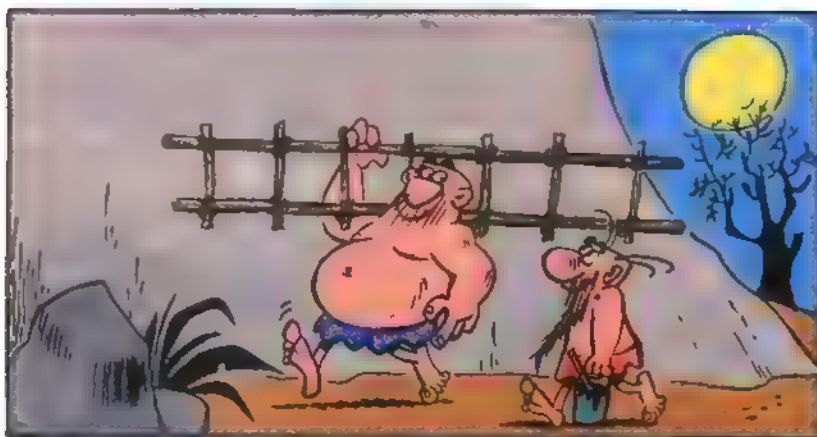
TOCH
AARDIG HE

NOW IK
MOET ZEGGEN
DAT JE GOED
WERK HEEFT
GELEVERD...

JA NU
ALLEEN NOG
LEGLELLEC EN
PINSON LATEN
OPPAKKEN

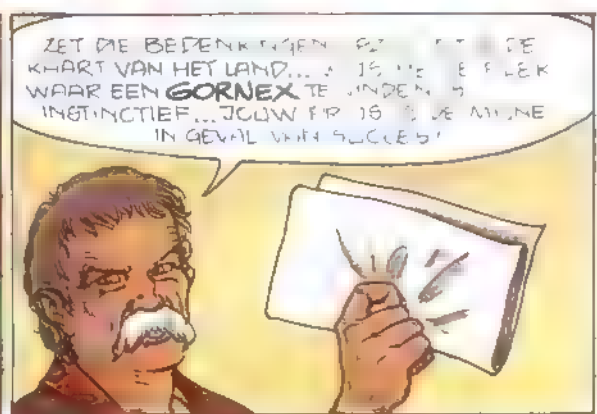
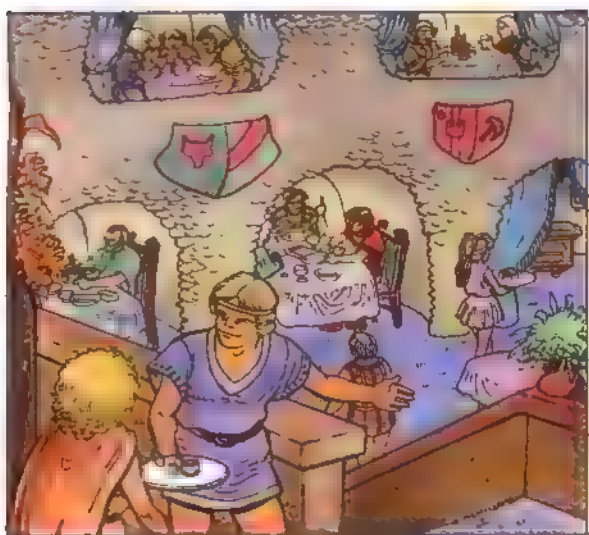
OMDAT K M JN
HANDEN VR J
MOEST HEBBEN
K KON TOCH NIE
WERKEN MET TO
BLOK DAN M JN
BEEN?

EINDE

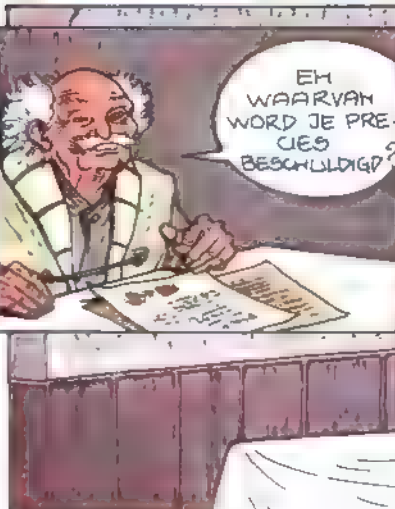
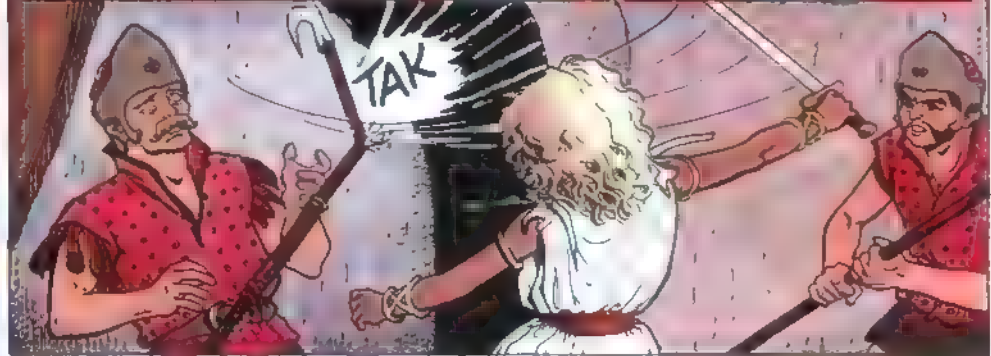
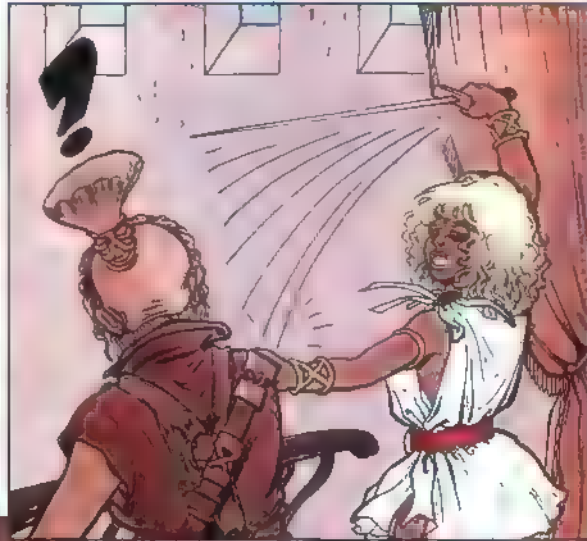
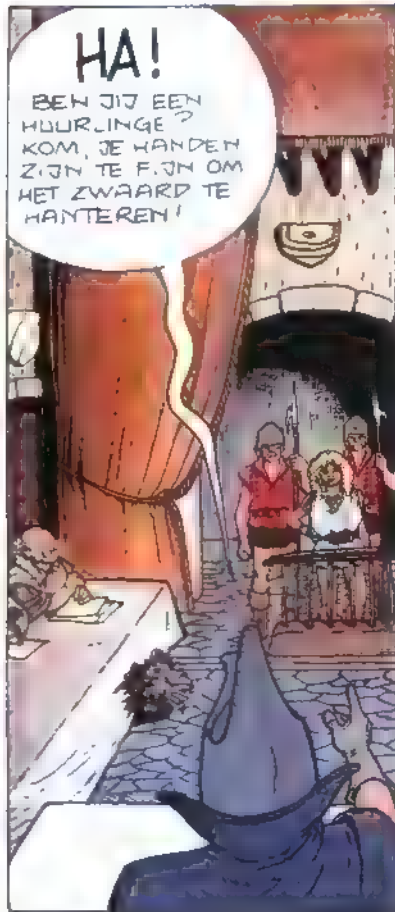

SAMENVATTING: Ara was op een gegeven moment de kleinste van een dodeem en er zijn nog andere dingen die de historicus b.z. oorzaken dat hij een vrouw in het bezit van een complex gezin heeft.

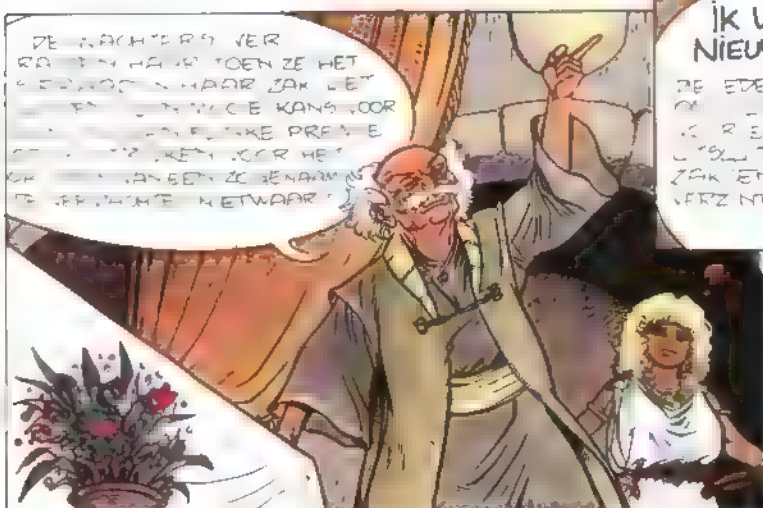

ARIA

DE NACHTERD VER
RAKEN HAAR TOEN ZE HET
KEEDROEN MAAR ZAK HET
EN HET WILCE KANS VOOR
DE EENKE PREVE
DE WILCE KANS VOOR HET
DE WILCE KANS VOOR HET
DE WILCE KANS VOOR HET

IK WIJS DEZE
NIEUWE WET AF!

DE EDEREEN HANNE DIT
DE EDEREEN HANNE DIT
DE EDEREEN HANNE DIT
DE EDEREEN HANNE DIT
DE EDEREEN HANNE DIT
DE EDEREEN HANNE DIT

GENOEG!

LATEN WE
VERDER GEEN
TIJD VERDOEN
DE ZAAK IS GE-
SEPONEERD!

WAT WINDT DIE
OUWE SOK ZICH OP!

REN BEN K VRIJ?!
YKKT... MAAR...

BEANK...
VOOR AL NIET
JONGEDAME.
MIJN TUSSENKOMST
WAS NIET ZONDER
EIGENBELANG KOM
MEE

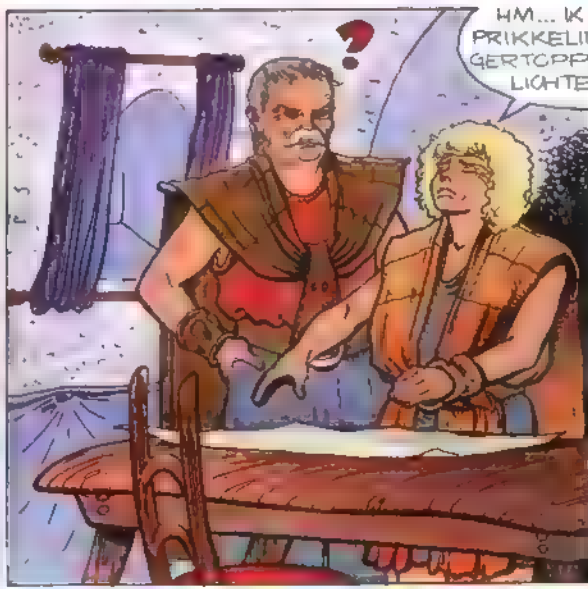
ENGELENOOG!

WAAR BE TOET
DE KRAAT VAN
HET LAN?

K WIST DAT
L HE
ZOU SOEN
HIERHEEN

DAAR
LGT H.J.

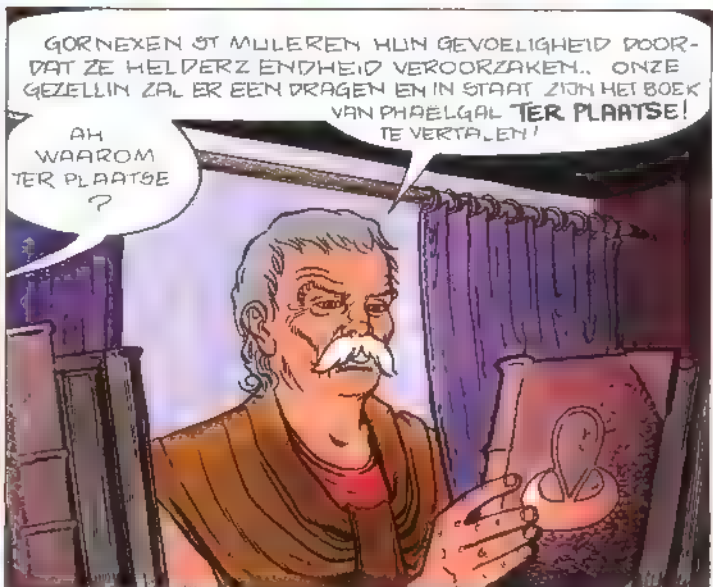
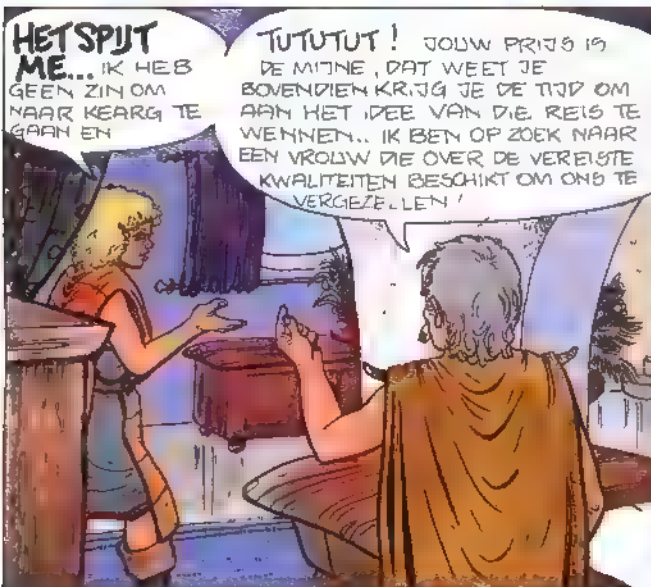
HM... IK VOEL EEN
PRIKKELING IN MIJN VIN-
GERTOPPEN HEEL
LICHTE TRILLINGEN

HANNE
ZE WORDEN
STERKER

DAAR IS HET!
ER LIGT
EEN
GORNEX IN
DIT
GEBIED!

DE MERIDIAAN VAN
POSIDONIA,
HET 8e ALBUM VAN MIJN AVON-
TUREN, IS PAS VERSCHENEN
BIJ DE LOMBARD UITGAVEN.

HET GROENE PAARD DAT VAN ZOVER TOT ONS SPREEKT

Net als duizenden anderen over de hele wereld heeft Emile Dethier heel wat vrije tijd besteed aan het doen van archeologisch onderzoek.

Die hobby vraagt heel wat meer dan wat behendigheid en graafkunst. Wie zich ermee wil bezighouden moet een grote hoeveelheid geduld, liefde en scherpzinnigheid bezitten. Want nog groter dan het genoegen om een voorwerp of skeletdeel uit het verleden op te graven is de voldoening als je de geschiedenis ervan kunt reconstrueren. Daarvoor moet je een bijzonder gevoelig oor hebben voor alles wat een vondst kan vertellen. Een eenvoudige scherf kan soms een heel mooi verhaal vertellen aan degene die hem aan het licht heeft gebracht.

Man en paard

Een paar jaar geleden was Emile Dethier bezig met onderzoek langs een oude Romeinse weg, die al goed bekend was bij de deskundigen. Deze weg, tussen Asse en Edingen, is nu voor het grootste deel geasfalteerd, maar er zijn nog resten bij Hogeweg

en Steenveld over, en een bestraat gedeelte tussen Brunehaud en Laerbeek. Vroeger stond er in Asse langs de weg een Romeins kamp. De huizen en dorpen in de buurt van deze Via (weg) werden door de de Franken verwoest tussen 250 en 270 na Chr. Emile Dethier werkte dan ook tussen de sporen van brandhaarden. Hij had er al aardewerk ontdekt, inscripties, spijkers en wat messen. Heel gewone dingen eigenlijk voor een amateur-archeoloog. En toen, op 13 juli 1970, vond hij op vijftig centimeter diepte de resten van de onderkaak van een paard. Tandem doorstaan over het algemeen 'de tand des tijds' het beste, zowel bij mensen als bij paarden.

Het opgraven van de kaak van 'de edelste verovering van de mens' was op zichzelf niet zo opzienbarend. Maar deze botrest was bijzonder interessant omdat ze... groen was. Onze speurder begreep niet waarom dat skeletdeel die merkwaardige kleur had. Niets in de buurt van de vindplaats gaf er een verklaring voor. Daarom ging hij maar verder met

'krabben', op zoek naar iets dat hem de verklaring kon verschaffen voor dit merkwaardige verschijnsel.

Niet ver daar vandaan, een paar centimeter van de plek waar de kaak had gelegen, goed verborgen in de aarde waarin het bijna twee eeuwen had gelegen, lag een Bronzen Romeins muntstuk.

Het was wel zeker dat die munt de oorzaak vormde van de groenachtige kleur van het bot. De feiten lagen er dus, een kaak, een muntstuk. Maar welk geheimzinnig verband bestond er tussen die twee?

Er bestaat een theorie die de vondst bijzonder interessant maakt. Om die te begrijpen moeten we even een omweggetje maken naar de wereld van biggeloof en gewoonten van de Romeinen. De Grieks-Romeinse godsdienst leert dat de wereld van de doden van die van de levenden gescheiden is door een rivier die de Styx heet. Er was maar één manier om die mythologische stroom over te steken, de veerman Charon een muntstuk geven.

Daarom bestond bij de Romeinen de

gewoonte om een muntstuk te leggen in de mond van de overledenen, om de overtocht naar de andere wereld te kunnen betalen, want anders moest de ziel voorgoed op de aarde blijven zwerven.

Op basis van dat geloof is het makkelijk het verhaal te reconstrueren: iemand had een munt in de mond van het paard geplaatst.

Het beest was van een man, waarschijnlijk een Romein of op z'n minst een Galliër die de Romeinse godsdienst had aangenomen, die na de dood van zijn trouwe metgezel een muntstuk in zijn mond had geschoven om zijn overtocht naar het hierna- maals te betalen en in de hoop het dier na zijn eigen dood daar terug te vinden.

Het muntstuk dateerde uit de tijd van keizer Trajanus, en was in Rome geslagen tussen de jaren 114 en 117 van onze jaartelling. In die tijd was de eeuwige stad nog niet gekerstend en de oude, 'heidense' godsdienst werd nog steeds erkend als staatsgodsdienst.

Het muntstuk was een dupondius

(een munt ter waarde van twee as) met aan de ene zijde een beeltenis van keizer Trajanus, en aan de andere kant een afbeelding van de Voorzienigheid in de gedaante van een staande vrouw, leunend op een zuil met de wereldbol en een scepter in de hand. Daarbij stond 'PROVIDENTIA' (er ontbraken drie letters), dus Providentia, en vervolgens A.G.V., een afkorting van Augustus, de titel die de Romeinen gewoonlijk aan hun keizers gaven, ter herinnering aan de eerste keizer die onder die naam regeerde. Er zijn grote aantallen dupondii gevonden in het gebied dat vroeger het Romeinse rijk omvatte. Vaak worden ze behandeld met synthetische hars om ze te beschermen tegen de lucht, waaraan ze zolang niet zijn blootgesteld. Als ze nu in contact komen met lucht gaan ze onherroepelijk oxideren.

Lijzen voorwerpen hebben nog meer te lijden van hun vernieuwde contact met de buitenwereld. Ze barsten en vervormen. Spijkers worden hol en na verloop van tijd is er als enige herinnering aan hun bestaan een holle, roestige korst over.

Gouden en zilveren juwelen zijn beter te bewaren, maar ook die moeten beschermd worden tegen oxidatie. Maar ondanks het verval en de slijtage van de vondsten, scheppen ze een geestelijk contact tussen mensen die al duizenden jaren verdwenen zijn en ons.

Al zolang heeft niemand meer gedacht aan die man en zijn paard, dat ze totaal vergeten zijn. En dan opeens, na achttien eeuwen wachten, wekt een man die herinnering tot leven, en het is of hij een brug heeft geslagen tussen hem en ons, een brug over de tijdskloof die ons scheidt. Ze geven ons een teken vanaf hun oever van de Styx, waar ze voorgoed verblijven.

Het mysterie van de drie verdwenen legioenen...

Toen Julius Caesar Vercingetorix in ketenen door de straten van Rome voerde, meende hij een eind gemaakt te hebben aan de onafhankelijkheid van Gallië en het voorgoed bij het Rijk gevoegd te hebben. Ijdelheid der ijdelheden, Romein! Hij hield geen rekening met de onafhankelijkheidsbewegingen die zijn opvolgers heel wat te stellen gaven, weliswaar zonder veel kans op succes, maar steeds met grote verbetering.

Aan het begin van onze jaartelling ontstonden er opstanden in Gallië. Keizer Augustus besloot het gebied voor eens en voor altijd te 'pacificeren'. Tot dat doel werden drie elite-legioenen samengesteld en in allerijl naar die streken gezonden.

Ze werden het zeventiende, achttiende en negentiende legioen genoemd. Achttienduizend man (elk legioen telde gewoonlijk zesduizend man) te voet, te paard, tot de tanden gewapend, met de strikte opdracht het verzet te breken.

Wat is er gebeurd? Waren de legioe-

nen niet voldoende getraind? Kregen ze met een overmacht te maken, of werden ze verrast? Eén ding is zeker: geen van de drie ontquam aan de slachting. In zijn paleis op de berg Palatinus kookte keizer Augustus van woede. Hij vervloekte de generaal die verantwoordelijk was voor de legioenen en sprak de legendarische woorden: «Geef me mijn legioenen terug!»

Maar er kwam er niet één terug en nooit meer heeft Rome een van zijn legercorpsen de nummers zeventien, achttien of negentien gegeven.

Ze verdwenen zo volkomen dat de historici lange tijd hebben geloofd dat ze niet eens bestaan hebben.

Toch is er van één van de drie een Aquila (adelaar, het wapenteken van een legioen) teruggevonden, het tweede wordt genoemd in een tekst uit die tijd, en alleen van het derde, dat het zeventiende moet zijn, was niets bekend.

Waar Emile Dethier nu precies op zoek was, was dat zeventiende legioen. En misschien heeft hij nu iets gevonden dat daarmee te maken had. Maar zeker is dat allerm minst. De naslagwerken maken nergens melding van een zeventiende legioen. Toch heeft hij een stuk van een Aquila gevonden met duidelijk het Romeinse cijfer VII erop, maar de X die ervoor had moeten staan was afgebroken (ongetwijfeld tijdens de strijd), en uit de resten is niet met zekerheid op te maken dat het hier om een X ging.

De enige rest van dat verdwenen legioen wacht nog op ontdekking. Twee Aquila's, een korte vermelding in een tekst: dat is alles wat er rest

van de dappere soldaten die Augustus hierheen had gestuurd.

De onhandige pottenbakker

Aan het eind van de jaren vijftig legden onderzoekers een antieke stad bloot bij Courlanges. In het begin van het onderzoek ging Emile Dethier daarheen. In de overblijfselen van een pottenbakkerswerkplaats vond hij een donkere kruik met een vorm die sterk afweek van de andere die op die plek gevonden waren.

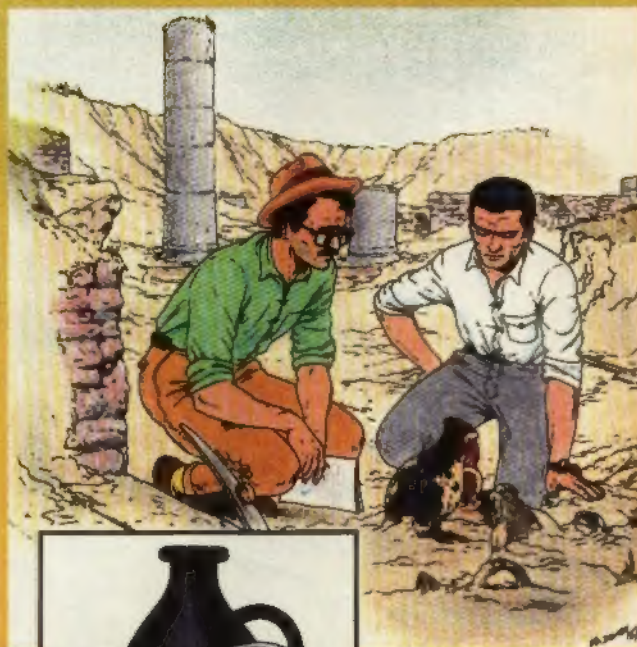
Na een minutieus onderzoek met een loep ontdekte hij de oorzaak. Op het aardewerk waren vingerafdrukken te zien: die van de pottenbakker.

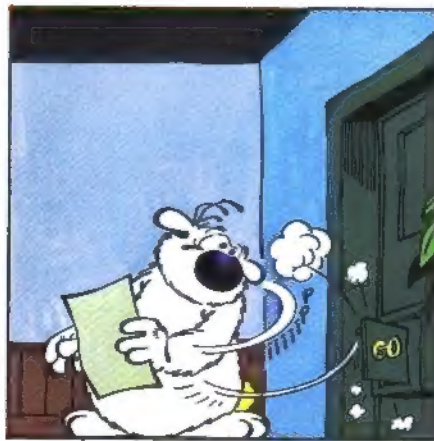
Op het moment dat hij de potten in de oven wilde zetten moet de handwerksman een verkeerde beweging hebben gemaakt (misschien ten gevolge van een overmaat aan hydro-mel), hij wilde de kruik opvangen en misvormde hem daarbij, waarbij hij zijn vingerafdrukken achterliet. Tijdens het bakken bleven die afdrukken en de vervorming bewaard, en zo kunnen we vandaag nog de vingerafdrukken zien van een pottenbakker die tweeduizend jaar geleden leefde.

Emile Dethier kan nog honderden van dergelijke verhalen vertellen. Allemaal heeft hij ze geleerd van de voorwerpen die hij heeft gevonden, schoongemaakt, gerestaureerd en bestudeerd. Als ze tegen hem beginnen te spreken, zijn hun verhalen niet te stuiten. Zoveel wonderen zijn nog verborgen in de boezem van moeder Aarde, en allemaal wachten ze erop ontdekt te worden.

Geschiedenissen waardoor we de Geschiedenis beter kunnen begrijpen...

Muriel Beullens

VOLGENDE WEEK
**« DE ATILA-
 DRIEHOEK »**
 een nieuw onderzoek van
RIK RINGERS

door Tibet en A.P. Duchâteau

+
**« REQUIEM IN
 DE ROCKIES »**
 een extra lang verhaal met
LOU SMOG

door G. Van Linthout

+
 het vervolg van de avonturen van
M. Edouard, Sneeuw, Rork, Aria

ISSN 0023 - 5024

Het weekblad Kuifje moet verkocht worden tegen de verplichte prijs. Het mag niet in een leesmap, noch in huur gegeven worden, behalve wanneer de uitgever zijn toestemming heeft verleend. Tekeningen en manuscripten — niet door ons gevraagd — worden niet teruggezonden.

DE LOMBARD UITGAVEN

P.-H. Spaaklaan 1-11, 1070 Brussel — Prk. 000-0190916-20

Uitgever: Raymond LEBLANC, ls. Gerardlaan 9

1160 Brussel

Directeur: Guy LEBLANC

Redactie: J.-L. VERNAL, Martine VIENNE

Fotogravure: DE SCHUTTER N.V.

Offsetdruk: DE BIEVRE, p.v.b.a. - Brasschaat

Advertenties voor België: Tel.: 02/522.56.00

ABONNEMENT

GELDT NIET VOOR NEDERLAND

	BELGIE	BUITENLAND
		+ verzending
		TOTAAL
3 maanden	820 BF	—
6 maanden	1.000 BF	780 BF
		1.780 BF

KUIFJE-NEDERLAND

Lombard Uitgaven Nederland B.V.

Postbus 341, 2100 AH Heemstede

Telefoon 023 - 290190 / 290192

ABONNEMENTSOPGAVE/KLACHTEN

P.V.O.-abonnements service

Postbus 77, 5126 ZH Gilze

Telefoon 01615-5925 toestel 411-412

Abonnementprijs: 3 maanden: 32,50 fl.

6 maanden: 65 fl.

Adreswijziging: 4 weken van te voren schriftelijke opgave via wikkelt rond KUIFJE

Annuleringen: opzegging 4 weken vóór het einde van de abonnementstermijn schriftelijk opgeven

ADVERTENTIES

Special Media b.v.

Postbus 3300, 1001 CA Amsterdam Telefoon: 020-222 366

"Hoe maak ik een stripverhaal",

**INFORMATIEF BOEKJE, UITGEBRACHT
 DOOR DE POSTBANK**

Dat het stripverhaal ook in Nederland zo langzaam maar serieus wordt genomen, bewijst het vierde deeltje van de BLAUWE BIBLIOTHEEK, dat iedereen die maandelijks spaart met een Junior Blauw Spaarrekening krijgt toegezonden.

In kort bestek wordt verteld waar je als beginnend tekenaar allemaal op moet letten. Terecht wordt gewezen op belangrijke dingen, zoals het verhaal, de documentatie en de geloofwaardigheid. Want het is nu eenmaal zo dat je er met aardig tekenen alléén niet komt.

Elke maand komt een nieuw deeltje uit. In maart van dit jaar werd gestart met "Hoe ga ik zelfstandig met vakantie". Daarna volgden "Hoe leer ik koken" en "Hoe wordt een hit gemaakt". In juni is dus het stripverhaal aan de beurt.

Achterin elk boekje zit een coupon. Daarmee krijg je als Junior Blauw Spaarder korting op de aankoop van een bepaald artikel.

POSTBANK

S.V. Zooii

LUISTER 'S, WE
HEBBEN DIE SKI-LIFTEN
AL AAN MOETEN PASSEN
VOOR OUFANTEN !!

WE BLIJVEN 'N
BEETJE BEZIG
JA!

JA MAAR...

GLG..

IK GELOOF
DAT-IE 'T PROBLEEM
NIET HELEMAAL
BESRUPT....